ԱՒԵՏԱՐԵՐ

ՈՒՄՈՒՐԸ ՏԻՆԻՑԷ,
'ԻԼՄԻՑԷ, ՊԷՅԹԻՑԷ ՎԷ ՍԻՑԱՍԻՑԷՑԷ ՏԱ'ԻՐ ՂԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

The Weekly **AVEDAPER**, American Bible House, Constantinople.

ՃԻԼՏ 53. ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ՅՈՒԼԻՍ 30, 1910. Ն՝ 31

ԱՅՍ ՍՕՖԻԱ ՃԱՄԻ'Ի ՇԷՐԻՖԻ
ՎԷ
'ԱՏԼԻՑԷ ՏԱ"ԻՐԷՍԻ

اوەدایر هفتەلق غزتە — درسعادتده بابل هاوسده — مدیر مسئول - صمویل ق. هاروتیونیان

ՇԷՐԱՆԹ
Սէնէկլիք 40 Ղրշ.
Ամերիգա իշուն 2 Տոլ.
Ինկլիթերա ,, 8 Շիլին
Սէմ. սաիրէ ,, 10 Ֆրնգ.

Էլտէն նուսխէսի 40 փր.

Իլանաթ գրյմէթլէրի մուրաճաաթլը

ԱՒԵՏԱԲԵՐ

ԷՐՄԷՆԻՃԷ
ՎԷ ԷՐՄ. ՀՈՒՐՈՒՖԱՔԸ ԻԼԷ ԹԻՒՐՔՃԷ
ՀԱՖԹԱԼԸՂ ԹԱԶԷԹԱ
Միւ'էլլիֆլիր Հ. Մ. Ալլեն
Հ. Ս. Պարնըմ
Մ. Մինասեան
Պայպըլ Հաուս,
Տէր ի Սա'ատէթ, Թիւրքիա

THE AVEDAPER

A WEEKLY PAPER
ARMENIAN, ARMENO-TURKISH.
EDITORS H. M. ALLEN
H. S. BARNUM
M. MINASSIAN
American Bible House
Cons/ple, Turkey

TERMS
An. Subscrip. Ps. 40
U. S. A. $ 2
England Shils. 8
Other countries Frs. 10

Single Copy 40 Paras

Advertising rates on application

ԹԱԼԱՍՍԱ ՔԵԱ"ԻՆ ԱՄԷՐԻԳԱՆ ԻԻՆԱՍ ՄԷՔԹԷՊԻ 'ԱԼԻՍԻ

Թալասսը մէվզը'ի սաթհը պահրտան 4,000 ա-յագ եիւքսէք տիր։ Մէքթէպիմիզ Թալասսն էն էյի մէվզը'ինտէ մէպնի օլու�՝ հավասը վէ սույու փէք սաղլամ տըր։ Մէքթէպին մագսէտի էվճիմէնա էվ խանըմլարը վէ թա'լիմ ու թէարիսէ մուգթէտիր մու'ալլիմլէր հազըրլամագ տըր։ Թիւրքճէ, Ինկլիզճէ, Էրմէնիճէ վէ Բուլգարա լիսանլար իլէ պէրապէր 'ուլու�մը սա"ըրէ վէ մուսիգի թա'լիմ էտիլիր։ Նիզամի սէքիզ մուալլիմլէրտէն իւչիւ Ամէրիգալը տըր։ Մէքթէպ էգզէնճի Սեպտ. 14ատէ պայլար։ Զիյատէ մա'լիւմաթ ալմագ իչիւն միւտիրէ ի մէքթէպ Միս Ս. Ն. Լաղրիճէ միւրաճա'աթ օլունա։

5—5

Ա.Գ. Դարանիսար Հայ-Ամերիկեան զիւքիր-մէքթէպի իպթիտա'ի վէ ի'տատի սընիգը իչիւն՝ Գօլէճանէն մէ"զուն, Էրմ. 'Օսմ. վէ Ինկիլիզճէ տէրսլէր թա'լիմինէ մուգթէտիր իքի մու'ալլիմ իսթէնիւ օր։ Արզու էտէն զէվաթ տօղրուտան մէքթէպին հէյ'էթի ի իտարէսիյէ պիլմուխապէրէ թէ'աթի ի թաֆսիլաթ վէ մա'լիւմաթ էտէ պիլիրլէր։ 6—10

Տրապիզոնի Ս.Լեւտ. Եկեղեցին կը փափաքի ու-նենալ Հայերէն և Թուրքերէն կարող բեմասաց և Բրիստոնեայ պաշտօնեայ մը։ Մանրամասնութեանց համար դիմել Եկեղեցւոյն Ատենադպիրին՝ Պարոն Համբարձում Շաքարճեանի։ 7—12

ԴՐ. Հ. ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ

ՀԻՍՍԻՅԱԹ ԳԱԲՐԷԼԷՐԻ

—Եէնի Սէնէ չի'րլէրի, Պէտպին սահիֆէլէր, Գալպկահ ը միւ"մինէն, Զէմզէմաթ ը Հուբրիյէթ, Կիլիկիա ֆիդանլարը, Թուհֆէ ի մուհիպպանէ, Ինթիզազաթ ը դալպիյէ, Թէլգինաթ ը սամիմանէ։—

Իչպու էսէր զըմմ ը ա'զամը հէնուզ նէյր օլունմամըշ 38 փարչա կիւզել չի'րլէրաէն 'իպարէթ տիր։ Ա-էրոբէրին ճիւմլէ օղույանլարընա պիրէր նիւսխէ ալմալարընը խասսէթէն թավսիյէ էտէրիզ։ Ֆի"յաթը Իսթանպոլտա 4 վէ թաշրատա փոսթա իւճրէթի իչինտէ օլարագ $4\frac{1}{2}$ ղրշ. տըր։ Սաթըն ալմագ իսթէյէնլէր տօղրուտան իտարէխանէմիզէ միւրաճա'աթ էթմէլի տիրլէր։ Ատանա վիլայէթի իչիւն մէրքէզ ի ֆիւրուխթը Ատանատա Ոսկիան էֆ. Ոսկիանեանընն տիւքքեանը տըր։

1910 Յուլիս 26/13

ՍԱՐԱՖԻՅԷ. Էսհ միւպէտ. գվինտը.	Լ.	0.	102	38
Շ. Տէմիր Եօլ. Թահվ.	»	Ֆրգ.	218	87
Ա. Գրէտի Ֆոնսիյէ Էժիպսիէն	»		321	
Բ. » » »	»		271	
Պանդ Նասիոնալ տը Կրէս	»		419	

Մէճիտիյէ	ղրշ.	107 29	Գրըմիզ	ղրշ.	50
Մէթալիք	ղրշ.	99 20	Լիրա Ինկլիզ	»	109 32
Կիւմիւշ ուֆգ.	»	105 10	Կմշ. Ճնթ. 6սը	»	59
Նափոլէօն		87 14	Գարպոն դա"իմէ		8 60

ՔԵԱՄԻԼ ՀԱՅԱԹ ԽՐՏՄԷԹ 'ԷՕՄՐԻԻ ՏԻՐ

"Արանըզտա պէօյիւք օլմագ իսթէյէն խըտմէթքեարընը՝ զ օլսուն վէ տրանըզտա պիրինճի օլմագ իսթէյէն գուլուլնուզ օլսուն։ Նիթէքիմ'իպն իւլ ինսան քէնտինէ խըտմէթ օլունմագ իչիւն տէյիլ, անճագ խըտմէթ էթմէք վէ ճանընը չօգ քիմսէլէր պէտելինէ ֆիտիյէ վէրմէք իչիւն կէլմիս։ Մատթ. 20—28։

Տէրլէր քի ինսան կէնճլիյինտէ միւսթագպէլտէ հաչար. պիւլուզ վէ քէմալ չաղընտա հալը հազըրանընն նաղարը տիգգաթընը քիւսիյէն իչղալ էտէր. իսթիյարլըգ չաղընտա իսէ թէքրար մազիյէ 'ավտէթ էտէր։ Շի'ր ու սէն'աթ պու զարպը մէսէլի իգահ էթմիչ օլտըզը կիպի, ինսանլարընն թէճրիպէսի տախի անը իսպաթ վէ թաստիգ էյլէմիչ տիր։ Գուվվէ ի միւթէխայիլէ թազէ չաղընն խայալաթընտա հավաի գօնագլար ինչա վէ իգամէ վէ մէզգիր գօնագլարը էն զարիֆ վէ լաթիֆ էչեա իլէ թէզեին էտէր։ Տէրուենինտէ պու կիպի իւմիտլէր պէսլէյէն կէնճէ հէր չէյ միւմքին կէօրիւնիւր։ Անընն նաղարընտա տիւնեա ինսանընն իսթէտիյի կիպի

(Պագ սահիֆէ 731է)

ԱՒԵՏԱՐԵՐ

ՈՒՄՈՒՐԸ ՏԻՆԻՑԷ,
'ԻԼՄԻՑԷ, ՊԷՏՔԻՑԷ ՎԷ ՍԻՑԱՍԻՑԷՑԷ ՏԱ'ԻՐ ԳԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

The Weekly **AVEDAPER**, American Bible House, Constantinople.

ՀԻԼՏ 53. ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ՅՈՒԼԻՍ 30, 1910. Ն: 31

ՊԷՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

ՈՒՖՈՒԳ

(Հ. Մ. Ալէն)

Պէր Գաթոլիք+ եպիսկոպոսընը Դէ+Ֆիու-պը. Իթալիատա Գրէմոնա Գաթոլիք եպիսկոպոսը Պոնոմէլլի-տէն Էտինպուրկատա 'ադտը իճթիմա' էտէն Ճիհան Միսիոնէր գոնֆէրանսընա տա՞իր պիր չէյ եազմա-սը ըէճա օլունմըշ տըր։ Միւմաիլէյհին պու ըէ-ճայա իճապէթ էթմէսի մա'նատար վէ մուհիմմ ի-սէ տէ, եազտըղը մէքթուպ հաթթա պունատան տանա զիյատէ մա'նատար օլուպ, զայէթլէ նա-զարը տիգգաթ ճէլպ էթմիշ տիր։ Միւմա-իլէյհ զայրէթ վէ համիյէթի տինիյէնին տիրիլի-յինին պիր տէլիլի մագամընտա գոնֆէրանսը թաս-վիպ էթմէքտէ տիր. քէզալիք էֆքեար ը մուխթէ-լիֆէ ասնապընը՝ մէֆրուզ ճէլալ Ուլլահ իչիւն եէքտիկէրիյէ միւնազա'ա էթմէք մագսէտիյէ տէյիլ, անճագ պիլճիւմլէ միւ"մինլէրի չօլ տինի հագիգաթը Խրիսթիյան մուհապէթիյէ թէտ-գիգ ու միւթալա'այա վագֆը նէֆս էթմէք իւզրէ Քրիստոստա պիրլէշտիրէն սէրպէսթի ի տի-նի ֆիքրինի զայէթլէ թահսին էտիյօր։ Միւմաի-լէյհ գոնֆէրանսա եազտըղը մէքթուպտա սէօզիւ-նէ չէօյլէ տէվամ էտիյօր. «Էֆէնտիլէր, սիզինքի նէքպինանէ խայալիունլուգ տէյիլ, վահի պիր խայալ տէյիլ տիր։ Հագգընտա ճիւմլէնիզին տախի միւթէ-հիտ իւլ էֆքեար պուլունտըղընըզ հագիգաթ 'ուն-սուրլարը չօգ վէ պիր խայլը Խրիսթիյան մէզհէպ-լերինէ 'ամմ օլտըգլարընտան, թէտգիգաթ ու միւ-զաքէրաթընըզ իչիւն պիր իւս իւլ հարէքէթ մա-գամընտա խատիմ օլապիլիրլեր։ Պունա պինա"էն պիր իման վէ տինի թէ'ամիւլ իթթիհատընա ար-զուքէշ օլմագ, վէ իչպու իթթիհատըն գուվվէտէն ֆի'իլէ չըգարըլմասը իչիւն պիլճիւմլէ գուվվա ի 'ագիյէ վէ գալպիյէմիզի վագֆ էտէրէք չալըշըպ չապալամագլըգ ճա'իզ վէ միւնասիպ տիր։ Պու էօյլէ պիր իշ տիր քի անըն հուսուլը իչիւն պիզ զէմանէմիզտէ փէք միւնասիպ սուրէթտէ եէքտի-կէրլերիմիզէ իշտաշ օլապիլիր իզ։ Սա՞իր տա՞իրէ-լերտէ օլտըղը կիպի պու տա՞իրէտէ տախի չունը խաթրտա թութմագլըգ էյի օլուր քի սէրպէսթ վէ սաքին պիր մէյլ ու ֆիքր իլէ վազը՝ օլան միւնա-սատէմէ ի էֆքեարտան անճագ հագիգաթ չէրրա-ըէլէրի զուհուր էտէրլեր։

Միւմաիլէյհ եպիսկոպոս Խրիսթիյան իմանընըն հագիգի իթթիհատընը թաստիգ էթտիքտէն սոնրա օլ իթթիհատըն 'անասըրընը աթիտէքի լիսան իլէ թահտիտէ չալըշըյօր. «Պէնիմ կիպի, ճիւմլէնիզ տախի գանի՝ սինիզ քի հայաթըն ճիսմանի. ախ-լագի, իճթիմա'ի թէքեամիւլաթը՝ ինսանը իգնա՝ էտէմէզ, զիրա ինսան, խաթէր խաթէմէզ, Պինի-հայէ թարաֆընտան թազեիգ օլունույօր, վէ է-լինտէն գուրթուլամատըղը իշպու հիսսի թազեիգ՝ անը քէնտինին անվալը ճիսմանիյէ վէ իճթիմա'ի-յէսինի հագիգիյէթի մութլագա իլէ, եա՝նի իշպու պիլճիւմլէ անվալըն մէնպա'ը օլան Ալլահ իլէ իմ-թիզաճ էթտիրմէյէ սեվգ ու մէճպուր էտիյօր։ Պու կիպի պիր ահէնկ ու իմթիզաճ օլմագսըզըն ախ-լագի վէ իճթիմա'ի հայաթ մա'նա վէ էհէմմիյէթի-նի զայպ էտէր, վէ 'ատէմ ի քիֆայէսի հագգընտա պիզտէ պիր գանա'աթ հասըլ էտէր։ Պու սէպէպ-տէն հայաթ ը ինսանիյէյէ էպէտի վէ մութլագ պիր զըյմէթ պախշ էտէն Ալլահ իւլ Խալիգէ իման՝ սի-զին իչիւն տէրին պիր ի'թիլաֆ նօզթասը տըր։ Սի-

զին ճիւմլէնիզ տախի Խէլասքեարբմըզ Քրիստոսա իման էտէրսինիզ. Քրիստոս քէնտիսինի իզհար ու պէյան էտէր, վէ Ալլահ մագամընտա քէնտիսինէ 'իպատէթ վէ փէրէսթիշ օլունուր. Պու պինազիր էհէմմիյէթի հա՞իզ պիր վազը՛ա ի տինիյ տիր։ Հազիգաթը հալտէ Ցիսուս նէ թարիխտէն նէ տէ Խրիսթիյանլըզըն հայաթընտան զա՞իլ օլմամըշ տըր։ Ο տա՞իմ իւլ էվգաթ միլեանլարճա քիմսէլէրտէ եաշար, պիլճիւմլէ գալպլէրտէ պիր հիւքքմտար մագամընտա թախթա իճլաս էտիլմիշ տիր։ Քրիստոսըն չէքլ ու սուրէթի ուզագ պիր եըլտըզըն պարիտ փարլագըզընա տէյիլ, անճագ պիզէ եազըն պիր գալպին սըճագըզընա մալիք օլուպ միւմինլէրին ճանընտա եանան պիր աթէշ տիր վէ անլէրին վիճանլարընը տիրի հալտէ սագլար։ Շու տագիգէտէ միւ'թէպէր օլտըզը հալտէ, գապիլ քի եարըն թէրք օլունաճագ օլան պիր թագըմ էֆքեար ու արատան սարֆ ը նազար էտէրէք, ինթիգատ էրպապը Քրիստոս ֆիքր ու թէսավվուրընը քիւլիյէն մահվ ու իզալէ էտէճէյինի իւմիտ էթմիշ իտի իսէ տէ, ինթիգատըն կէրչէքտէն թախրիպ էյլէտիյի չէյ մահզա սատէտտէն խարիճ մատտէ տիր։ Քրիստոսըն ըէսմ ու սուրէթի էրպապը ինթիգատըն պիլճիւմլէ թա՞րիզաթ վէ հիւճումլէրինտէն սօնրա տախի, էլեէվմ հէր զէմանտաքինտէն տահա փաք վէ իլահի հալտէ տուրմագտա օլուպ պիզի քէնտիսինէ սէճտէ էթմէյէ մէճպուր էտէր։ Իչթէ պու վէճհէյ պիզ 'ումումի պիր տինին լիւզումը վէ պու տինին տախի Խրիսթիյան տինի օլմասը խուսուսընտա տէրին պիր գանա՛աթ վէ էթմինան իլէ պիրլէշմիշիզ տիր. Պու տին սօղուգ վէ զահիրի պիր տին, ինսանի հայաթտան այրը վէ զայրի պիր չէյ տէյիլ, անճագ հատտը զաթընտա բուհու ինսանիյի վէ անըն միւթէնէվվի՛թէճէլիյաթընը զապթ էտէն տիրի պիր գուվվէթ, վէլհասըլ հայաթըմըզը իքմալ վէ թէթվիճ էտէն վէ մուհապպէթ վէ գուտսիյէթ էսէրլէրի իզհար էտէն պիր տին տիր։» Էննիհայէ Եպիսկոպոս Պոնիմէլի չու սիւ՞ալը իրատ էտիյօր. «'Աճէպա պու 'ունսուրլար իթիլաֆ իչիւն միւչթէրէք պիր զէմին թէչքիլ վէ ճէմի՛ի Քրիստոսա իման էտէնլէրին իթթիհատընը թէրվիճէ մէտար օլաճագ սա՞իր թէտգիգ ու միւզաքէրէյէ սաղլամ պիր էսաս իզհար էթմէքլիյէ պօլ պօլ քեաֆի տէյիլ մի տիրլէր։»

Գրաֆ Ճօրճը Եէմնէ. Խրիսթիյան ուխուվվէթ վէ իթթիհատը ֆիքրինին հիւքմ ֆէրմա օլմաղա պաչլամասընը տիկէր պիր 'ալամէթի էլեէվմ Ինկիլթերրատա գրալըն թաճլանմասը էնասընտա գրալըն իճրասընա մէճպուր պուլունտըղը եէմինին չէքլինի թէպտիլ իչիւն իթթիխաղ օլունան թէտպիրլերտէ տախի կէօրիւլմէքտէ տիր։

Իւչիւնճիւ Ուիլեըմըն զէմանընտան պէրու պիլճիւմլէ Ինկիլթէրրա գրալարը թարաֆընտան էտիլէն եէմինին չէքլի գատիմի 1689տա, եա՞նի Ինկիլթէրրանըն Ընճի ճէյմըսըն խալ՝ էտիլմէսինտէն սօնրա Գաթոլիքլիք 'ալէյհինտէ զուհուր էթմիշ օլան չէտիտ զալէյանա գարշը օղրաշըր իքէն գապուլ վէ թաստիգ էտիլմիշ օլան Հուգուգ Գանունընտա միւնտէրիճ տիր։ Պու եէմինտէ գրալ ըէսմէն ի՛լան ու պէյան էտէր քի 'Աշա ի Բապպանիտէ էքմէք վէ չէրապլըն հէր հանկի պիր քիմսէ թարաֆընտան թագտիսի զէմանընտա եախօտ թագտիսինտէն սօնրա Քրիստոսըն թէնինէ վէ գանընա թէհավվիւլ էթտիյինէ ինանմազ վէ էլեէվմ Գաթոլիք քիլիսէսինտէ իճրա էտիլմէքտէ օլտըգլարը միսիլլիւ, Պիքիր Մարիամա եախօտ սա՞իր հէր հանկի պիր 'ազիզէ տու՛ա վէ միւնաճաթ վէ գուտտասը չէրիֆ՝ ի՛թիգատաթը պաթըլէյի հավի վէ փութփէրէսթանէ տիրլէր...»

Պաչ վէքիլ Մր. Էսգուիթհ թարաֆընտան իսխալ էտիլիպ տէ իլք գրա՞աթընտա մէպ'ուսան մէճլիսինտէ 42 ըէյէ գարշը 383 ըէյ իլէ գապուլ էտիլմիշ օլան պիր գանուն լայիհասընտա, գրալ եէմին էնասընտա քէնտիսինին խալիս պիր Քրիսթէսթան օլտըզընը սատէճէ աթիտէքի սէօզլէր իլէ ի՛լանա մէճպուր թուրթուլաճագ տըր։ «Պէն ըէսմէն, խալիսէթլէ վէ Ալլահն հուզուրընտա ի՛թիրաֆ, չէհատէթ վէ ի՛լան էտէրիմ քի Ինկիլթէրրատա գանունէն միւ"էսսէս օլան Քրիսթէսթան քիլիսէսինին սատըգ պիր ա՛զասը իմ, վէ գալէմրէվի հիւքիւմէթիմին թախթընը խանէտանը գրալինին եալընըզ Քրիսթէսթան ա՛զասընըն թէվէբբիւսիւնիւ թէ՞մին էտէն գավանիյինին ահքեամը հագիգիյէսինէ թէվֆիգէն, գավանիյնի մէզքիւրէյի իպգա վէ մուհաֆազայա էլիմտէն կէլտիյի գատար վէ նիզամը տա"իրէսինտէ չալըշըպ չապալայաճաղըմ։»

ԷՏԻՆՊՈՒՐԿ ԳՕՆՖԷՐԱՆՍԸ

(Հ. Մ. Ալէն)

Ե.

Զարշէնպիհ կիւնիւ իճթիմա՝ միսիոնէրլէրի մէմալիքի էճնէպիյէյէ կէթմէքլիյէ հազըրլամագըզա տա՞իր բափորթը իսթիմա՝ վէ միւզաքէրէսինէ թախսիս օլունտու։ Պու բափորթ գոնֆէրանսը էն 'ամէլի վէ էն ճալիպի տիգգաթ բափորթլարընտան պիրի իտի։

Փէնճէնպիհ կիւնիւ սոն կիւն վէ Սգ.Ինոֆէնի

պէյանընճա ուզուն միւտտէթ խաթըրտա թու-
թուլաճագ պիր կիւն տիր։ Գօնֆէրանսա տա՞իր
եազարզըմըզ իչպու պէնտլէր թագըմընտա իթթի-
պա՛ վէ իսթի՛անէ էթմէքտէ օլտըզըմըզ «Գէնրէլ-
պէ-Ռէբ» մէճլիսին սօն քէրթէլէրինի աթիտէքի քէ-
լամլար իլէ թա՛րիֆ էթմէքտէ տիր։

«Միսիսնէր գօնֆէրանսլարընդան էն պէյիւյիւ-
պու կէճէ զայէթ միւ՞էսսիր վէ թէմքինլի սու-
րէթտէ խիթամ պուլմըշ տըր։ Էտինպուրկ պուն-
տան պէօյլէ Խրիսթիանլըզդան թէվէսսիւ՛ վէ ին-
թիշարը թարիխինտէ պէօյիւք պիր մէվզը՛ թուքա-
ճագ տըր։ Նիւ Եօրգը Տր. Արթհըր Ճ. Պրաֆ
«Էտինպուրկ էօյլէ պիր մէճլիսին մահալը իմթի-
մա՛ը օլմուշ տըր քի անը միւսթագպէլ միւվէր-
բիվլէր Ալլահդան գավմընդան չիմտիյէ գատար տիւն-
եատա կէօրիւլէ կէլմիշ օլան, էն չայան ը տիգգաթ
մէճլիսի 'ատտ ու իթիտար էտէճէքլէր տիր։» տէ-
տիյինտէ միւպալաղալը պիր լիսան գուլլանմամըշ
տըր։ Պու կիւն գօնֆէրանս Խրիսթիյան մէմլէքէթ
լէրտէքի Խրիսթիյան քիլիսէսինէ վէ մէմալիք ի զայ-
բի մէսիհիյէտէքի Խրիսթիյան քիլիսէսինէ պիրէր
պէյաննամէ կէօնտէրմէյէ գարար վէրմիշ տիր։ Իշ-
պու պէյաննամէլէր՝ վագարլը վէ միւնասիպ էլֆազ
վէ թա՛պիրաթ իլէ թանզիմ էտիլմիշլէր տիր։ Իլք
պէյաննամէտէ տէնիլիյօր քի, «Կէլէճէք օն սէնէլիք
միւտտէթ թարիխ ի ինսանիատ փէք իհթիմալ քի
պիր խաթթը ֆասըլ, պիր պուհրան նօգթասը
թէչքիլ էտէճէք տիր, վէ նէվ՛ ի պէշերին բուհանի
հավէլանընը թա՛ենին խուսուսընտա 'ատի հալ ու
թէճրիպէլէր իլէ կէչէն պիր չօգ 'ասրլարտան տա-
հա աղըր էհէմմիյէթի հա՞իզ օլաճագ տըր։» Մի-
սիսնէրլէրէ տախի գօնֆէրանս տէյօր քի. «սիզին
արանըզտա էլեէվմ էն զիյատէ կէօզէ չարփան իթ-
թիհատ արզուսընտան տօլայը (քի պիզիմ տախի
էլեէվմ էն պէօյիւք էմէլլէրիմիզտէն պիրիսի տիր։)
Ալլահա շիւքր էտէրիզ։ Միսալընզդան անա մէմ-
լէքէթլէրիմիզտէ պիզէ կէթիրմիշ օլտըզը թէչվիգաթ
վէ իլհամաթտան տօլայը գալալէրիմիզ չի՛քրան իլէ
մէմնուն» տըր։ Իշթէ պունլար զայէթ 'ալի փէյ-
զամլար օլուպ էճնէպի իգլիմլէրտէ եալընըզ պաշ-
լարընա չալըշըպ զանմէթ չէքմէլէրի թէչվիդ վէ թէշ-
ճի՛ էթմէք իւզրէ էտինպուրկտան զէմինին միւն-
թէհալարընա գատար կիտէճէք տիր։»

Պէօյիւք բէսալէթ բափօրթլարընտան էն սօ-
նունճը, «Բէսալէթլէրին տախիլի իւսիւլ էսա-
սը»նա տա՞իր օլան բափօրթ, պու կիւն օգունտու։ Պօսթօնտան կէլմիշ օլան Վեր. Տր. Ճ.
Լ. Պարթըն պու բափօրթը զայէթ վէճիզ պիր նուրթգ
իրատէյլէ թագտիմ էյլէտի։ Միւմանիլէյն պու մէս-
"էլէնին հալը վաթանտա պուլունան քիլիսէնին
հալընա մէրպուրթ տըր։ Էկէր քիլիսէ բուհանիճէ
այըգ վէ ույանըգ պուլունուր իսէ, ինսանճա վէ
ագչէճէ հիչ պիր էքսիքլիք օլմազ, սէօզիւյլէ հէր
քէստէ պիր գանա՛աթ հասըլ էթմիշ տիր։

Օն կիւնլիւք իճթիմա՛աթըն հասըլ էյլէտիյի ին-
թիհասաթը նազար ը ի՛թիպարա ալալըմ։ Պունլարտան պիրինճիսի չու տըր քի իսլամ ալումնմըշ
քիլիսէլէր արասընտա պիլգի՛ի պիրլէշմէք տէմէ-
յէլիմ, տահա զիյատէ իթթիհատընը գուվվէտէն գի՛ի-
լէ իխրաճ օլունմասը իչիւն իլէրիյէ տօղրու պէօ-
յիւք պիր ատըմ աթըլմըշ տըր։ Անկլիգան քիլի-
սէսի րիճալը բուհանիյէսինին հէր սոյ ու սընֆտան
օլան Խրիսթիյանլար իլէ սէրպէսթճէ միւշարէքէթտէ
պուլունմալարը իլէրիյէ տօղրու աթըլան պէօյիւք
պիր ատըմ տըր։ Պէօյիւք Անկլիգդն ճէմա՛աթ վէ
քիլիսէսինին ինֆիրատ մէսլէք ի րիգգաթէնկիզին-
տէն վազ կէչմիշ օլմասը չայան ը թէպրիք պիր
մէս՞էլէ տիր։ Հիչ պիր խաթիպ Պիրմինկըմ վէ
Սըթհըրդ Եպիսկոպոսլարընտան տահա միւ՞էսսիր
սուրէթտէ իրատ ը քէլամ էյլէմէմիշ տիր։ Շիմտի-
յէ գատար Անկլըգդն քիլիսէսի հագդընտա փէք աղ
մա՛լիւմաթլարը օլանլար՝ անըն գուվվէթինի հիսս
էյլէտիլէր։ Պիր քիմսէ՝ Անկլիգդն քիլիսէսի տա՞ի-
բէլէրի խարիճինտէ պուլունան էն պէօյիւք 'իլմ ի
իլահիյաթ վէ թէֆէքքիւր էրպապընտան պա՛զը-
լարընդան նուրթգլարընը տինլէմէքլիք նէ՞ պէօյիւք
պիր թա՛լիմ ու թէրպիյէ օլտըզընը տախի հիսս է-
տէր իտի։ Անլէր պիր չօգ ագվամա վէ պիր չօգ
ի՛թիդատաթա մէնսուպ զէվաթտան միւրէքքէպ
պիր ճէմա՛աթ արասընտա օթուրույօրլար իտի, վէ
անլէր քէնտիլէրինի անլէր իլէ պիր հիսս էթ-
միշլէր տիր։ Պիր չօգ չայլար պէօյիւք պիր ըրմագ
թէչքիլ էտէրլէր—վէ պէօյիւք Անկլիգդն քիլիսէսի
օրատա քէնտինին թէչվիգամիզ ճէրէյանընը պիլ-
ճիւմէլ քիլիսէ ճէրէյանլարընդն իչինէ ագտրգլարը
պէօյիւք ըրմազա դարըշտըրմըշ տըր, օլ ըրմազա
քի քէնտինին հայաթպախչ սուլարընը պիւթիւն
ռուի զէմինէ կէօնտէրիր։ Պիր մէզհէպ պունը թագ-
պիհ էտէպիլիր իսէ տէ, Խրիսթիյան 'ալէմին սէսի
անը ալգըշլար։

Պու գօնֆէրանսընդն սա՞իրնէ կիպի խայրը օլապի-
լիր իսէ օլսուն, ագալի չու էյիլիյի տօգունմըշ
տըր — բէսալէթլէրէ 'ատի քիմսէլէրին 'ումումի
վուգուֆ վէ մա՛լիւմաթլարընտա էվվէլա ալա մա-
լիք օլմատգլասը պիր մէվզի՛ վէրմիշ տիր։ Գօն-
ֆէրանսընդն 'արզ էյլէտիյի մէնզարէ կիւնտէն կիւնէ
պէօյիւյէն միթինկլէր, չէհրին իւչ պէօյիւք սալօ-
նընընդն հէր կէճէ 'այնի վագթտա սամի՛ուն իլէ խընդ-

ճա խընճ տօլմալարը, տիւնեատա էն միւգթէտիր վէ էն ֆէթին պէյնլէրին Խրիսթիյան հէտէֆ ի էմէ-լինին պիւթիւն տիւնեատա նէ վէճհլէ մէվզը'ի իճ-բայա զօնուլապիլէճէյի մէս"էլէսինի հալ էթմէյէ չալըշմալարընը կէօրմէք վէ իշիթմէքտէն հասըլ օ-լան թէ"սիր, պու խուսուսատա ույանմըշ օլան մէ-բագը մաթպու'աթը 'ումումիյէնին սուրէթի 'աքս ու թէլագզըսը — պունլարըն հէֆիսի սօզագտաքի ատէմէ էլեէվմ տիւնեատա էն պէօյիւք իշին Խրիս-թիյան ըէսալէթ վէ պէշարէթլէրի իշի օլարը քէյ-ֆիյէթինի իսթար էտիյօր իտի։ Պիր թագըմ քիւհ-նէլէշմիշ գավ ու նազարիյէլեր սէպէպիյէ պիրա-տէրլէրինտէն այրըլմագըզը ճա"իզ սայանլար՝ սէօզ-լէրինին տուտագլարընատա գալտըզընը կէօրիւրլեր։

Զիրա պու զօնֆէրանս Բապպէն քէնտի թա-պի'լէրինին պիր օլմասը խուսուսընտաքի տու'ա-սընը եկնէ հէր քէսէ իշիթտիրտի, վէ պու տու'ա Միւթ. Քիլիսէնին գուվվէթինին տիւնեատա իզհար օլունաճաղը կիւնիւն պիր ան էվվէլ զուհուրը ի-չիւն ֆէվգէլ'ատէ պիր արզու վէ իշթիյագ ույան-տըրմըշ տըր։

Տր. Մօթ փէք չօգ էյամտան պէրու Էտինպուրկ-տա իճթիմա՝ էտէ կէլմիշ օլան էն պէօյիւք ճէմա-'աթտան քէնտի նէֆալէրինի պու իշէ վագֆ էթ-մէլէրինի թալեպ էտինճէ, սալօնտա ֆէվգէլ'ատէ պիր սիւքիւնէթ հասըլ օլտու։ Օլ ան 'աճիպ զօնֆէրանսըն էն մուհիմմ ան ու զէմանը իտի։ Ափանսըզ օլ պէօ-յիւք ճէմա'աթճա կէօրիւնմէյէն նէսնէլէր հագիգի վէ կէօրիւնիւր պիր հալ ալտըլար։ Փէք ուզագտա օլ-մայան Ալլահըն չէհրի իլէ անըն սէրայլարը փա-ռըլ փարըլ փարլամաղա պաչլատըլար։ Օգունու-լան մէզմուրըն սօն սէօզլէրի չունլար իտի. «Իս-րայէլին Իլահը Բապպ Ալլահ միւպարէք օլսուն. մու'ճիզլէր իճրա էտէն եալընըզ օ տըր։ Վէ անըն ճէլիլ իսմի իլէլէպտ միւպարէք վէ պիւթիւն զէ-մին ճէլալըյլէ մէհլու օլսուն։ Ամին, սիւմմէ ամին։»

Իշպու զաֆէր քէլամլարը հալա գուլագլարը-մըզտա 'աքսէնտաղ օլտըզը հալտէ էրքէքլեր վէ գատընլար քէմալ ը սիւքիւնէթլէ սալօնտան տը-շարը չըգմաղա պաչլատըլար։ Անլեր գալպլերինտէ տիւնեայը Քրիստոսա ճէլպ էտէճէք արզու վէ իշ-թիյագըն զարպանընը հիսս էտիյօրլար իտի։ Էյա-մ ը աթիյէտէ անլեր իշպու էմէլ ու իշթիյագըն չէօ'-լէսի իլէ թէչվիգինի զէմինին միւնթէհազըրընա գատար կէօթիւրէճէքլեր։ Իշթէ պու վէճհլէ պէօ-յիւք Էտինպուրկ զօնֆէրանսը պիւթիւն տիւնեա իւզերինէ եէնի պիր կիւնիւն տօղմասընա պա'իս օլաճագ տըր։

ՏԷՐՈՒՆԻ ՀԱՅԱԹ

ԵԱՆԼԸՇ ՊԻՐ ՎԱԶԻՑԷԹ

«Գալգ, նի՞չիւն պէօյլէ եիւզիւ գօյուն տիւշ-տիւն.» (Յհս. 7. 10)։

ՄՈՎՍԷՍԻՆ խալէֆի օլան Յհսու, եիկիթ վէ Ալլահտան գօրգար պիր ճէնքճի իտի, վէ անըն իմանը՝ մուհարէպէլէրին Ալլահը, վէ Ալլահ վէ հագիգաթ իչիւն մուհարէպէ էթմէքտէ օլտըզը տա-խիլի գանըշը իւզերինէ թէ"սիս օլունմըշ իտի։ Յհ-սու՝ Կիւսթավ, Ատօլֆ, Քրօմուէլ, Հէվլօք, ճէնէ-բալ Կօրտըն վէ Ճէքսընն նէվ'ինտէն օլան ատէմ-լէրտէն իտի։ Պու զաթլար օրտուտա հիւքմ սիւ-բէն գարըշըգլագլարըն տինի վազիֆէլէրէ մանի՝ օլմալարընա միւսա'ատէ էթմէտիլէր։ Յհսու տու-'այը վէ թագտիս ի նէֆսի մուհարէպէյէ հազըրլըգ մագամընտա իճրա էտէր իտի։ Քանան տիյարընը զապթ էթմէք, զապթ օլունան տիյարը միւթէ-նէվվի՝ սըպթլար արասընտա թագսիմ էյլէմէք վէ միլլի թէչքիլաթ իչինի պաչա չըգարմագ խըտմէթի անա իհալէ օլունմըշ իտի։ Պաչլատըզը սէֆֆէրլէրտէ պէօյիւք զայրէթ վէ իդթիտար իպրազ էյլէմիշ ի-տի, վէ Քանանըն գափուսը սայըլան սուրը Երի-քով չէհրի ֆէթհ օլունմըշ, տիւշմէնլէրին գալպլէ-րինի խավֆ վէ խէչեէթ տօլտուրմըշ իտի, զիրա Բապպէն Յհսու իլէ օլտըզը պէլլի օլմուշ իտի։ Պէօյլէ ֆիւթուհաթլէ վէ չէվգ ու զայրէթլէ տօլ-մուշ վէ քէնտի նամ ու չէրէֆի պիւթիւն տիյարա եայըլմըշ օլտըզը վագըթտա նակեահի պիր թէպէտ-տիւլ վագը՝ օլտու։ Պու պէօյիւք զալէպէլէր էլտէ էթմիշ օլան գահրէման՝ էլպիսէլէրինի եըրթմըշ, վէ պաչընա թօփրագ սաչմըշ օլտըզը հալտէ, Բապպէն թապութ իւլ 'ահտը էօնիւնտէ եաթմըշ պուլունը-յօր իտի։ Նէ՞ վագը՝ օլմուշ իտի։

Էվվէլա՝ Մո-վսֆֆէ-էյէրինէ սօնրա մաղլուպէնի նէլմէշ էտի։ Երիքովին զապթ օլունմասընտան հէման սօնրա Իսրայէլ օրտուսը Գայի ատէմ-լէրինտէն պիր տարպէ գապուլ էթմիշ, վէ «Գավմըն գալպի էրիյիպ սու կիպի օլմուշ» իտի։ Յհսու թէսէլլիյէ միւհթաճ իտի։ «Ա՜հ եա Բապպ, Իսրա-յէլ տիւշմէնլէրինին էօնիւնտէն արգա չէվիրտիք-տէն սօնրա պէն նէ՞ էտէյիմ,» տէյիւ նիտա էյլէտի։ Յհսու եիկիթ պիրիսի իտի իսէ տէ, օլ տագիգէտ եիկիթլիյինի զա"իպ էթմիշ իտի։ Պու չօգ թապի'ի, չօգ ինսանի իտի։ Քէնտիսի Ալլահ թարաֆընտան ինթիխապ օլունմըշ տէյի՞լ մի իտի։ Էվվէթ, Ալլահ քէնտիսինէ գօլ գանատ տէյի՞լ մի իտի։ Էվվէթ։ Յհսու «Բապպէն սէրտարընտան» խուսուսի փէյ-զամա նա"իլ օ՞լմամըշ մը իտի։ Էվվէթ։ Լաքին օ

ճիւմէմիզին տէ էթմէյէ մէյեալ օլաբզը միսիլ-լու պունլարըն ճիւմլէսինի ուեռ-ԲԷՈՈ վէ եիւզիւ գօ-յուն եէրէ տիւշտիւ։

Իքինճի՝ Յեսու Ալլահըն 'էզէրինէ ղայրը էոէ։ Մաղլուպիյէթ Ալլահըն իւզէրինէ պիլէ թէ՝սիր է-տէր իտի։ Յեսու Ալլահըն 'իզէթինէ չէրէքսիզլիք կէլմէսի խուսուսընտա՝ մուվաֆֆաղիյէթին ղա՝իպ օլմասընտան զիյատէ աճընը իտի։ Ալլահա խի-թապ էտէրէք, «Մէնին 'ազիմ իսմինէ նէ՞ էյլէյէ-ճէքսին,» տէտի։ Ալլահըն իսմինէ քիր կէլտիյինի կէօրտիւ, վէ տիւշմէն թէ՝ազզիւմ էտէրէք, «Մէնին Ալլահըն նէ՞ըէտէ տիր» տէտիյինտէ։ անըն գալպի միւքէտտէր օլուր իտի։ Օրթատա օլան հալ, Ալլահ հազզընտա նէ՝ թէ՝սիր էտէճէք միւլահազասը էօ-նիւնտէ՝ չախսի հիսապլարըն նապէտիտ օլմալարը տէրին տիյանէթքեար թապի՝ալթա 'ալամէթ տիր։

Իւչիւնճիւ՝ Յեսու «՞նը էնմէնէրէն կէ՞ռհկլարը է-չէռ պոխէ մ-ղՆարէպ օլ-պ էեաէր չէէոէ։ Պու մու-ճիպ ի 'ար մաղլուպիյէթ եաղմա սէպէպինտէն օլ-մուշ իտի։ Եաղմա մահվ էտիլէճէք եէրտէ, չա-լընմըշ վէ հըֆզ էտիլմիշ իտի։ «Աքար մէլ'ուն չէյ-տէն ալտը, վէ Բապպէն ղաղապը պէնի Իսրայէլ իւզէրինէ ալէվլէնտի։» Անըն կիւնահընը իւզէրլէ-րինտէն գալտըրանա գատար Աքարըն կիւնահը գավմըն կիւնահը սայըլտը։ Անլէր՝ պիր վիւճուտ կիպի պիրլէշմիշ օլարադ, ճիւմլէսինէ 'ա՞իտ մէնա-ֆի՝ վէ մէս՞ուլիյէթլէր վար իտի։ Պիր ա'զանընն 'իլէթի պիւթիւն ճէսէտ իւզէրինէ թէ՞սիր էթտի։ Պու հալ պիլվէքեալէ 'ազապ չէքմէյէ պիր միսալ օլա պիլիր։ Պիսուչ օլան չօգ տէֆ'ա գապահթը-ընըն եիւզիւնտէն 'ազապ չէքէր։ Բրիստոսըն քէ-ֆարէթի իսթիսնա գապիլինտէն պիր չէյ տէյիլ ի-տի։ Քէֆարէթ եալընըզ պաշընա գալմադ, անճագ ֆէտաքեարլըգ գանունը իլէ հէմահէնք օլուպ, քէնտի էվլատընըն գապահանթընըն նէթիճէսինի պիլ-վէքեալէ վալիտէյնէ չէքտիրիր։ Փէյղամպէր «Քեա՞շ-քի պաշըմ սու վէ կէօզլէրիմ կէօզ եաշը փունարը օլա իտի, քի կէճէ կիւնտիւզ գավմըմ գըզընընն մաղթուլլերի իչիւն աղլայա իտիմ,» տէյօր։ Քէն-տիսինի պաշգալարը իլէ պիր սայմայան հիչ պիր քիմսէ սա՞իրլեր իչիւն հիչ պիր չէյ էտէմէզ։

Տէօրտիւնճիւ՝ Յեսուանը հէսս էնդէյէ էեդեր գ՞ուրս էոէ էոէ գէ, Ֆէ՞յուս օլմասը էանլըշ էոէ։ «Նի՞չիւն պէօյլէ եիւզիւ գօյուն տիւշտիւն։» Պու քէլամ՝ Նի՞չիւն օլ վազ'իյէթտէ գալմագտա տէվամ էտիյօրըն, էտէճէք պաշգա պիր իշ վար. «Գալգ, գավմը թագտիս էյլէ,» տէմէք տիր։ Ալլահ տա-՞իմա թէֆթիշ էտէր, չէրիր մէյտանա չըգարըլըգ թէպ'իտ էտիլմէտիքճէ, գավմտա իսթիրահաթ օլ-մազ։ Ատէմ կիպի այագ իւզէրինէ գալգ, վէ իշէ պագ։

Պունտան թահսիլ էտէճէյիմիզ 'ամէլի տէրս չու տրը. Էյի տիր քի պա'զէն եիւզիւ գօյուն տիւշէ-լիմ. լաքին էօյլէ գալմագ մուզիրը տիր։ Էկէր սօնրա անըն պիզի գալտըրմասընը իսթէյէճէք ի-սէք, Ալլահըն հուզուրընտա թէվազու' էթմէմիզ էյի տիր։ Յեսու Ալլահըն էմրիյլէ գալգտը, տէրհալ իշէ թէշէպպիւս էյլէտի. գապահանթլըյը պուլտու վէ ճէզասընը վէրտի, վէ պու վէճիլէ հագարէթի տէֆ' էյլէտի։ Սօնրա քէնտի օրտուսընը թէշքիլ է-տէրէք վէ տա՞իմա ղալէպէլէր չալարագ, պիւթիւն տիյարը զապթ էյլէտի։ Գայիտէն սօնրա իլք մու-հարէպէ Գարաւոն մուհարէպէսի իտի, վէ օրատա ղալէպէ օլ գատար պէօյիւք օլտու քի, Եհովա Իս-րայէլիւէր Թարաֆընտան մուհարէպէ էթմիշ մա-գամընտա թա՝րիֆ օլունուր, վէ Եասէր քիթապը, չա՝իրանէ պիր թարզ իլէ, անտէն տէ Թէվարիխ քիթապը իսթիշհատ էտէր, վէ գավմ քէնտի տիւշմէնլէրինէ ղալէպէ չալանատէք կիւնէշ վէ այ քէնտի մէտարլարընտա տուրտըլար տէրլէր։ Քէտէր պիզի թագաթֆէրսա զըլմամալը տըր։ Մաղլուպի-յէթէ սօն հալ մագամընտա պագմամալը իզ։ Գալ-զըպ իւզէրիմիզտէն թօզլարը սիլքմէլի իզ։ Պիզիմ իչիւն հազըր տուրան տահա զիյատէ իշլէր վար տըր, վէ պիզ ա'լի ֆիւթուհաթլար էլտէ էթմէք իչիւն մազիտէքի տիւշմէլէրիմիզտէն իսթիֆատէ էտէ պիլիրիզ։

ՀԱՅԱԹ ԹԱՍՎԻՐԼԵՐԻ

ՄԻՆՆԷԹՏԱՐԼԸԳ

Պրուքլինտէ պիր գատըն քէնտի քիւչիւք չօ-ճուղը իլէ եալընըզճա պիր խանէնին իւչիւնճիւ գաթընտա սաքին օլուր իտի։ Պիր կիւն պու գա-տընըն պիր գաչ չէյլէրէ լիւզումը օլտըղընտան, չօճուղընը ույուԹտրգտան սօնրա, անլէրի սաթըն ալմագ իւզրէ չարչըյա կիթտի։ 'Ավտէթինտէ քէն-տինին սաքին օլտըղը խանէնին թարաֆընա տէօն-տիւյիւնտէ չէհրին թուլումպաճըլարընըն քէնտի թուլումպալարըյա օլ խանէյէ տօղրու գօչմագտա օլտըգլարընը կէօրտիւ, վէ թէ՝աճճիւպ էթտի։ Նի-հայէթ կէլիպ քէնտի սաքին օլտըղը խանէնին թու-թուչմըշ օլտըղընը կէօրտիւ. իչինտէքի չէյլէրիյլէ էլինտէքի սէփէթի պիր թարաֆա աթտը, վէ քէն-տի չօճուղընը գուրթարմագ իսթէտի։ Լաքին թու-լումպաճըլարըն ըէ՞իսի գատընը պիր թարաֆա եիթտի վէ «Իչէրի կիրմէք էօլիւմ տէմէք տիր,» տէյէրէք անը մէն' էյլէտի։ Գատըն հէր նէ գատար

օրայա կիրմէք իսթէմէսինին սէպէպի քէնտիսինին օրատաքի պիրիճիք չօճուղընը գուրթարմադ օլորղընը պէյան էթմի իսէ տէ, թուլումպաճը ըէ՞իսի դատընընն հէպի ըէճալարընա «Օրայա կիրմէք էօլիւմ տէմէք տիր,» ճէվապընը վէրտի։ Թուլումպաճըլարտան պիրիսի պու սէօզլէրի իշիթմէքտէ օլորղընտան, եիւրէյի փարչա փարչա օլտու, վէ գօշուպ ըէ՞իսին եանընա կէլէրէք, չօճուղընն հայաթընը գուրթարմաղը իւմիտ էյլէտիյինի պէյան էյլէտի։ Լաքին ըէ՞իս «Օրայա կիրմէք էօլիւմ տէմէք տիր,» տէյէրէք անը տախի պիր թարաֆա դադարը։ Ցագաթի թուլումպաճը «Պէնիմ տէ էվտէ էօյլէ քիւչիւք պիր չօճուղում վար, ֆարզ էթ քի օ չօճուդ պէնիմ տիր. օնու դուրթարմադ իշիւն պիր չալըշայըմ մը, էֆէնտիմ,» տէտի։ Օլ վագըթ ըէ՞իս կիտիպ պիր թէճրիպէ էթմէսինի անա միւսա՛ատէ էթտի։ Թուլումպաճը ալէվվէր իշինտէ գալմըշ օլան մէրտիվէնտէն եօգարը չըգոր վէ չօճուղը հալա ույումազտա պուլտու։ Անը հէման պէշիյինտէն դափրպ գուճաղընա ալտը, լաքին օտատան տըշարը չըգորըղընտա մէրտիվէն վէ տապանըն պէօյիւք պիր գըսմը կըգըլըպ տիւշտիւլէր, վէ քէնտիսի տէհշէթլի ալէվվէր իշինտէ իւմիտսիզ պիր հալէ տիւշար օլտու։ Լաքին տէրհալ քէնտիսինին տըշարտա պուլունան արգատալարընա «Պէնի իշիտի՞յօր մը սընըզ,» տէյիւ պաղըրտը, վէ անլէր տըշարտան «Էվվէթ» տէյիւ ճէվապ վէրտիլէր։ «Պէն 'էօմրիւմիւ պու տէհշէթլի ալէվվէրտէն գուրթարամամ, լաքին զանն էտէրիմ քի պու քիւչիւյիւ գուրթարա պիլիրիմ. օնու օլպիր օտանըն փէնճէրէսինտէն տըշարը աթաճաղըմ։ Վէ սիզին աղլարընըզա անը թութմաղա հազըր օլմանըզը ըէճա էտէրիմ,» տէտի։ Վէ անլէրէ տօղրու նիշան ալարադ չօճուղը փէնճէրէնին իշինտէն տըշարը աթտը, վէ աշաղըքիլէր տէ քէնտի աղլարը իշինտէ չօճուղը սաղ սէլիմ թութտըլար։ Օլ թուլումպաճը եանտը վէ էնգազ ալթընտա քիւլ օլտու։ Սօնրա անընն ճէսէտինին պագըյէսի չըգարըլտը վէ տէֆն օլունտու, վէ անընն ֆէտաքեարանէ վէ դահրէմանանէ իշինին զիքրինէ գապրը իւղէրինէ պիր սանէմ ըէքզ էտիլտի։

Եիրմի սէնէ կէչտի։ Պիր կիւն պիր ատէմ օլ գապրիսթան իշինտէ կէզտիսի վագըթ նազիք պիր հանըմ գըզ կէօրտիւ քի, պիր գապր իւղէրինէ էյիլիյօր վէ օլ թուլումպաճընընն զիքրինէ տիքիլմիշ օլան սանէմին այագլարընընն էօնիւնէ չիչէքտէն մա՛մուլ պիր թաճ դօյույօր իտի։ Ատէմ հանըմ գըզա եագընն կէլէրէք, «Օ փէտէրինն մի տիր,» տէյիւ սիւ՞ալ էթտի։ Գըզ «Խայր» տէտի։ Ատէմ թէքրար սօրարադ, «Գարնտաշընն մը տըր» տէտի։ Հանըմ գըզ «Խայր» տէտի, վէ կէօզլէրինտէն սէյլ կիպի եաշ տէօքէրէք, «Պէնէմ էյնէ՝ 'էօմրէ՝նէ՝ ֆէռա էրեն ադէմ դէր օ» տէտի։

Էյ ճանըմ, սէնին 'էօմրիւնիւ չիչէքտէն մա՛մուլ պիր թաճ հալինտէ սէնին իշիւն էօլէն Խէլասքեար Բապպ Ցիսուսընն խաքը փայընա թադտիմ էթմիշ մի սին։

ՖԷՆՆԻՑԱԹ

ԹԱ'ԼԻՄ ՈՒ ԹԷՐՊԻՑԷՆԻՆ ՊԻՐԼԻՑԻ

2.

(Մ. Մէնասեան)

(Մէջց. Ընկ.ըն Էրզրում վիլայէթինդէ Դէրթէնգէրէ Նաղբը)

'Ատի մէքթէպլէրտէ զըբա՛ի վէ սընա՞ի 'իլմ ու թա'լիմլէրին իտխալընը զարուրի 'ատտ էտէրէք, թէրպիյէյէ մախսուս սա՞իր մուհիմմ թէտրիսաթըն թայ էտիլմէսինի ասլա թալեպ էթմէյորըմ։ Զօճուղընն հէր հանկի պիր հաքիմ արզուսընը իգնա՝ էտէպիլէն վէ անընն 'ազլի, հիսսի վէ իրատի գապիլիյէթլէրինի ֆա՝ալիյէթէ թահրիք էտէպիլէն, վէ չօճուգտա տէրուենի ատէմի մէյտանա չըգարապիլէն հէր 'իլմ, չօճուղընն մահիյէթ ի բուհանիյէսինին հէմահէնկ սուբէթտէ թէրպիյէսի իշինտէ մուգթազի օլան հէր 'իլմ 'ատի պիր մէքթէպ փրօկրամընտա տա՞իմա քէնտիսինէ մախսուս պիր եէրէ մալիք օլմալը տըր։ Պէլքի ի՞թիրազ օլունուր քի, պիր դարիյէ մէքթէպի փրօկրամընտա թօփրադ իշլէմէքլիյէ վասի՞ պիր եէր վէրմէքլէ, անընն սա՞իր գըսմլարընը նա՞սըլ իպգա վէ մուհաֆազա էտիլէպիլիր։ Զըրա՛ի տէրսլէր վէ միւմարէսէլէր զանն օլունտըղը գատար ուզուն վագթ իշղալ էթմէզլէր։ Քէօյլիւ քէնտինին պապատան միրաս գալմա սէն՝աթընընն մէխանիքի թա՛լիմ վէ միւմարէսէլէրինի զաթէն պիլիր։ Քէօյլիւ չօճուղը մէքթէպին խարիճինտէ զաթէն սիւրմէյէ, գազմաղա, էքմէյէ, կիւպրէլէմէյէ, տիքմէյէ, տավար պէսլէմէյէ, ախըր թէմիզլէմէյէ, վէ չէֆթճիլիք հայաթընա տա՞իր պիլճիմլէ մաթլուպ իշլէրինի կէօրմէյէ ալըշըր։ Մէքթէպտէ պու մէխանիքի իշլէրի էօյրէնմէյէճէք, չօճուգ օլ իշլէրի քէշֆիյաթ ը ֆէննիյէյէ թէվֆիգէն իճրա էթմէքլիք գա՛իտէ վէ էսասլարընը էօյրէնէճէք տիր։ Թօփրաղը սիւրմէյի էօյրէնմէյէճէք, անճագ թարլայը կիւզիւն միւմքին մէրթէպտէ տէրին, վէ պահար վագթընտա միւմքին օլորղը գատար խաֆիֆ սիւրմէքլիյինին էսպապընը, թօփրաղը սիւրմէքլիյին մագսէտի նէ օլտըղընը վէ

օ մագսէտի ֆա՞ֆտէլի սուրէթտէ նէ վէճէլէ մէվ-
զը՛ի իճրայա գօյապիլէճէյինի էօյրէնիր։ Թօխում
էքմէքլիյի էօյրէնմէզ, անճագ էն ա՛լա թօ-
խումլարը նէ վէճէլէ ինթիխապ էթմէքլիյի վէ օլ
թօխումլարընը մէ՞մուլ հասատը վէրէպիլմէսի իչիւն
սա՞իր նէ չարթլարա բի՛այէթ օլունմասը լազըմ
կէլտիյինի էօյրէնիր։ Ախբրա էյի պագմագլըգ մէ-
խանիքի իշլէրինի էօյրէնմէյէճէք, անճագ ախբրընը
հայվանաթընն հրֆզ իւս սըհհէսինէ մէտար օլապիլէ-
ճէք սուրէթտէ եափըլմասընը, անը սարի 'իլէթ-
լէր միգրօպլարընն օրատա թէքէսսիւր էտէ-
րէք, քէնտինին սըզբրլարընը գրրմաոընն էօ-
նիւնիւ ալմագ իւզրէ թաթհիր էթմէյի, կիւպրէյի
քէնտինին մէվատտը ինպաթիյէսինի զայպ էթմէ-
սինի, վէ պու վէճհլէ թարլալարընն մահսուլլա-
րընը էքսիլթմէսինի մէն' էտէճէք սուրէթտէ հրֆզ
էթմէքլիյի էօյրէնէճէք տիր։ 'Ատի մէքթէպտէ չա-
կիրտ չիֆթճիլիք սէն'աթընն մէխանիքի թա'լիմ-
լէրինի էօյրէնմէքտէն զիյատէ օլ սէն'աթն ֆէն-
նի էսասլարընը էօյրէնիր։

Հէմ տէ ֆէննի դա՛իտէ վէ էսասլարն 'ամէլի
թա'լիմի, պիր քէօյ մէքթէպինտէ պիւթիւն թէտ-
րիսաթն տէօրթտէ պիր գրսմը անա թախսիս օ
լունմասը չարթըլէ, դանա՛աթպախչ պիր սուրէթ-
տէ թէտրիս օլունապիլիր։ Պու չէյ սընա՛ի հէր
հանկի պիր չու՛պէ հագգընտա տախի սահիհ տիր։
Պիր չէհրին մէքթէպ թէտրիսաթընն եալընըզ
տէօրթտէ պիր գրսմընը 'ուլումը թիւճճարիյէյէ
թախսիս էտէրէք, թիճարէթ 'ալէմինին իշլերինի
քէմալը էհլիյէթլէ իճրայա մուգթէտիր ատէմլեր
թէհիյէ էտէպիլիրիզ։ Շէհրտէ հիւքմ սիւրէն պաշ-
լըճա սէն'աթ, մէսէլա տիւլկերլիյին էսասի թա'-
լիմլերինէ չակիրտ իպթիտա՞իյէ մէքթէպինտէ տէրս
վագըթլարընն տէօրթտէ պիրինի անա թախսիս
էտէրէք էօյրէնէպիլիր, վէ մէքթէպտէն չրգտրգտան
սոնրա, պիր ուսթատն եանընտա անը գրսա պիր
միւտտէթ իչինտէ իքմալ էտէպիլիր։ Իմտի պիզիմ
թա'լիմ ու թէրպիյէյէ մախսուս մաթլուպըմըզ չու
տը քի, 'ումումի մէքթէպլէրին թէտրիսաթընն
ագալի տէօրթտէ պիրի չակիրտի քէնտինին հայաթ
իշլերինէ հազըրլայան, եա՛նի քէօյլերտէ 'ուլումը
զրրա՛իյէյէ վէ չէհրլէրտէ 'ուլումը թիւճճարիյէ վէ
սընա՛իյէյէ հասր օլունմալը տըր։ Թէտրիսաթն
միւթէպաղը տէօրթտէ իւչ գրսմը իսէ՝ մուվաֆրգ
ը մագսէտ տէրսլերի հավի օլուպ, ուսուլը ճէտի-
տէ իլէ թէտրիս էտիլտիյի թագտիրտէ, չակիրտին
'ումումի թէրագգիյաթը ֆիքրիյէսինէ քեաֆի օ-
լաճագ տըր։ Նազար ը տիգգաթա ալմալըզը քի,
զրրա՛ի պիր տէրս պիր չէհր մէքթէպի փրօկրամը
իչինտէ ֆիքրին 'ումումի թէրագգիսը մագսէտինէ
խատիմ օլապիլտիյի կիպի, թիւճճարի վէ սընա՛ի
տէրսլէր տախի գարիյէ մէքթէպլէրինտէ մուֆիտ
օլապիլիր։

Իմտի թա'լիմ ու թէրպիյէնին պիրլիյի իճապ է-
տէր քի, հայաթընա պու իքի մագսէտի 'ումումի
մէքթէպտէ մէրքէզլէնսինլէր, եա՛նի կէչիմ թէտա-
րիք էթմէքլիք մագսէտիյլէ, հայաթն զէվզինի չը-
գարմագլըգ մագսէտի 'ումումի մէքթէպտէ մէր-
քէզլէնսին։ Ամէլի սէն'աթլար թա'լիմի իչիւն այ-
ըը մէքթէպլէր վէ թէրպիյէ ի 'ումումիյէ ի ֆիքրիյէ
իչիւն տախի այը մէքթէպլէր թէ՞սիս էտէճէք օ-
լուր իսէք, 'ումումի թա'լիմ ու թէրպիյէնին հէ-
տէֆ ի մագսուտընա գարշը վէ նէսլ ի ճէտիտին վէ
միլլէթին էն 'ալի մէնաֆի՛ինէ գարշը զայէթ պէօ-
յիւք խաթատա պուլունմըշ օլուրըզ։ Միլի թա'-
լիմ ու թէրպիյէնին իշպու հայաթի իհթիյաճընը
թա'լիմի պիւթիւն գուվվէթլերի անճագ միւթթէ-
հիտ պիր ֆա՛ալիյէթէ սեվգ էթմէքլիք սայէսինտէ
ագալի պիր տէրէճէյէ գատար տէֆ' ու թէսվիյէյէ
մուգթէտիր օլուրըզ։ Պու խուսուսատա կէլէճէք
հաֆթա եազաճաղըզ։

ՄՈՒՀԱՐՐԷՐԱԹ

ԷՑԻ ԱՏԷՄԼԷՐԻՆ ՀՈՒԶՈՒՐԸ

2.

Եա՛ անլէրին իման վէ թէսլիմիյէթլերի։ Զալիմ
'իլլէթին եանղընը ալթընտա տէրիլերի չէքիլիպ է-
րիր, թէնլերի գուրտլար վէ թօզ թօփրագ իլէ
էօրթիւլիւր։ Վէ լաքին ագչամ վէ սապահ սուն-
տուգլարը տու՛ա պու տըր, «Օ պէնի դաթլ էթսէ
տէ, պէն անա իւմիտ էտէճէյիմ։» «Ինճիր աղաճը
ֆիլիզլէնմէզ վէ ասմալարտա մէյվէ օլմազ, վէ զէյ-
թունտան մահսուլ կէլմէզ . . . իսէ, պէն խէլա-
սըմընն Ալլահընտա իպթիհաճ էտէճէյիմ,» տէրլէր։
Խաչ իւզէրինտէ գալպի փաթլար իքէն, անլէրին
Սէր'ասքէրի չէօյլէ տէտի, «Եա՛ Փէտէր, բուհումը
սէնին էլինէ թէսլիմ էտէրիմ։»

Էկէր անլէր տիւնեատան սէվիւրլէր իսէ՝ ասլա
իֆթիխար էթմէզլէր։ Սագն անլէրին պաշը իւզ-
էրինէ գօմագ իչիւն 'իզզէթ վէ ճէլալ թաճլարը կէ-
թիրմէ, զիրա գապուլ էթմէզլէր։ Անլէր ույուր-
լար իսէ՝ օ զէման օլ ճէլալ թաճլարընը ալ վէ ան-
լէրին մէզարլարը իւզէրինէ գոյ։ Օ զէման սանա
պիր չէյ տէմէզլէր։

Կէլինիզ անլէրին գալպլէրինի հէսսաս միզան
իւլ հէրարէլէր իլէ մուգայէսէ էտէլիմ։ Վէ էկէր

անլերի օլ միզան իւլ հերարէլերտէն տահա զիյատէ հէսսաս պուլուր իսէք, օ զէման անլերին իսմինէ սէնալար օգույալըմ, վէ զիքր ի ճէմիլլերինէ էպէտի սանէմլեր իդամէ էտելիմ։ Նըսֆ իւլ լեյլտէ փարլամէնթ պինասընդն գափուլարը գափանտրգտան վէ աղըր կէօլկելի լօրտլար քէնտի էվլերինէ չէքիլտիքտէն սօնրա, Լօնտրանդն սօգագլարընա տիւչիւպ Ուաթերլու վէ Պլէքֆրայր քէօփրիւլերի ալթընտա սօղուգ թաշլար իւզերինտէ եաթմադտա աճ վէ փէրիշան անա եավրուլարընը թօփլայրպ, քէնտի էվինէ կէթիրէն վէ անլերի տօյուրան Լօրտ Շէֆթըսպըրիինին պաշը իւզերինէ սէմանդն բահմէթլերի տէօքիլսիւն։ Գըրրմ մուհարէպէսինին տէհշէթլի խապերինի ալը ալմազ վաթանընա էլվէտա՝ էտերէք տերեա իւզերինտէն պիր պիւլպիւ միսիլու ուչուպ կէլէն վէ մէյտան ը մուհարէպէտէ չէմսին եազրճը հերարէթի ալթընտա ճան չէքիշմէքտէ օլան եարալարը իւզերինէ պէլէսանլար տէօքէն Ֆլօրէնս Նայթինկէյլին պաշընը սէմանդն եըլտըզլարը թաճլասընլար։ Սէնէլերտէն պէրու սէֆիլ էրմէնի գավմընդն սըզլայան եարալարընը չէֆգաթլը էլլերի իլէ սարան գահրէման Միս Շաթըզդն Ցիսուսընդն իսմի իլ էլ էպէտ միւպարէք օլսուն։ Ա՛հ, էյի ատէմլերի նէյզ թէչպիհ էտելիմ։ Հագիդաթէն անլեր դուրագ եէրտէ սու ագընթըլարը կիպի վէ սուսուզ եէրտէ պէօյիւք պիր գայա կէօլկէսի կիպի տիրլեր։

Պէր մուգայէսէ. Պիր տէ չու տիւնեանդն խարապ էտէն հուզուրլարընա պագ։ Նիչէ տէֆ'ա ինսանլար «զէմանդն թըրփան»ընտան տօլայը իշթիքեա էտերլեր։ Հալ չու քի, զէմանդն նէ թըրփանը վար, նէ տէ տիչի։ Խարապ էտէն գուվվէթ՝ զէման տէյիլ, իլա ինսան տըր։ Գատիմ Եունանիսթանդն պիհէմփա հէյքելլերի վէ ճելիլ սանէմլերի «զէմանդն թըրփան»ընա տէյիլ, իլա ինսանդն ղազապընա գուրպան կիթիլեր։ Տահա տիւնքիւ կիւն եէնի պիր կէլէն կիպի ճիվվէլէնմէքտէ օլան բուչէն կիլիկիայը քիւլ վէ թօփրագ եըղընլարընա թահվիլ էտէն գուվվէթ՝ զէման տէյիլ, իլա «Ներոն» իտի։ Հագիդաթէն ինսան գարանլըգտա կէզէն թա'ուն վէ էօյլէ վագթընտա խարապ էտէն ճէլլատ տըր։ Ա՛հ, օսանտրգ խարապ էտէն հուզուրլարտան։ Պիզար օլտուգ զալիմլեր ալայընտան։ Եէկեանէ հասրէթիմիզ էյի ատէմլերին վիւրուտընտա տըր։ Կէյիք ադար սուլարա հասրէթ չէքտիյի կիպի, ճանընմըզ էյի ատէմլերէ հասրէթ չէքեր։

Էյի ատէմլեր թէսլիմ ի բուռ էտիպ պու տիւնեատան կիտէրլեր, ամմա անլերին հուզուրը պիզէ էպէտի միրաս գալը։ Յովսէփ վէ Դանիէլ էօլմիւշ մի տիրլեր։ Անլերին հուզուրը հէր պիր 'աֆիֆ կէնճին 'էօմրիւնտէ վէ հէր պիր նէվճիվանդն ա'լա բուռնընտա զահիր տէյի՞լ մի տիր։ Յոնանթան վէ Թէնիսդն էպէտի ույգույա՞ մը վարտրլար։ Անլերին մէվթէն գուվվէթլի օլան լէքէսիզ մուհապպէթի հէր պիր մուհապպէթ 'աչըզլըսը օլան ֆէրտին հայաթընտա չիչէքլէ՞նմէյօր մը։ Աբրահամ Լինգդն վէ Հէնրի Ուօրտ Պիչըր նէ՞րէյէ կիթիլեր։ Անլերին բուռը հէր պիր հուրրիյէթփէրվերին հայաթընտա վէ հէր պիր խաթիպին գալպինտէ գանատալար չ՞ըփմայօր մը։ Պէօյլէ էօլիւմ էօլի՞ւմ մի սայրլըը։ Պունա մէզարընդն սօղուգ գուճաղը վէ հավիյէնին էպէտի գափուլարը՞ մը թէսմիյէ էտերսին։

Պէր «Ի՞»ալ. Իմտի նէ՞րէյտէ տիր չու 'ազիմ հայաթլարընդն էսասը վէ սըրրը։ Պու տիւնեա պէրրիյէսինտէն ճէրէեան էտէն հայաթպախշ ըրմազ հա՞նկի գայա արասընտան ֆէյզան էտիպ կէլիյօր, Էպէտլեր գայասը տերուենինտէն տէյի՞լ մի։ Էկեր մախլուգ պու իսէ՝ 'ահէպա անդն Խալիգի նա՞սըլ տըր։ Ա՛հ օլ 'ալիմ հուզուր, օլ գատար մէվթի վէ հավիյէյի գուվվէթինտէն սօյտու, կիւնահքեարը միւ"մին գըլտը, խաչտա ասըլան խըրսըզը 'Ահտ ճէտիտին իլք թուրֆանտասը էյլէտի։ Իշդէ օլ ըրմազդն մէնպա'ը։ Զիրա «Հէր 'աթիյէ ի հասանէ վէ մէվհիպէ ի թամմէ եօգարըտա օլուպ, Էպ իւլ էնվարտան նիւզուլ էտեր,» (Յակ. 1. 17)։

Ամէրիգա ԵՈՒՍՈՒՖ

ՏԻՆՍԻԶԼԻՔ ԻՆՍԱՆ 'ԱԳԼԸՆԱ ՄՈՒՂԱՅԻՐ ՏԻՐ

Քեա'ինաթընդն Խալիգինի ինքեար էթմէք, եախօտ Ալլահ եօգ տըր տէմէք տինսիզլիք տիր։ Տինսիզլերին պիր նէվ'ի վար քի, օնլար Ալլահդն վարլըզընը ինքեար էթմէյէ ճէսարէթ էթմէյիպ իգրար էտերլեր իսէ տէ, Ալլահ հէր չէյի եարաթտը վէ թէրթիպէ գօյտու, քէնտիսի իսէ պիր եանա չէքիլտի, հիչ գարըշմազ, վէ հաթթա հիչ պիր չէյտէն խապերի պիլէ օլմազ, տէրլեր։ Պու նէվ' տինսիզլիք էն զիյատէ եայըլմըշ օլան հէյպէթլի տինսիզլիք տիր։ Պու ճինս էֆքեարլար 'ազլ վէ միւթալա'ատան թէվէլլիւտ էթմէյիպ, ֆասիտ գալպդն մահսուլը տըր։ Աթիտէ պէյան օլունան չու պիր գաչ մուխթասար տելիլլեր տինսիզլիյին պուտնէվ'ինի ճէրհ էտեր։

1. Ալլահդն եարատըպ տա կէրի չէքիլմիշ վէ հիչ պիր չէյէ գարըշմազ պիգայտ օլտըզընը նա՞սըլ պիլիյօրլար. վէ պէօյլէ օլտըզընա նէ՞ խսպաթ իլէ հիւքմ ու ճէսարէթ էտիյօրլար։ Իմտի պու պիր խայալ իլէ գանա'աթ էթմէք 'ազլ ու իտրաքա մուղայիր տիր։ 2. Ինսանլարտա քի՞մ ունուտուպ տա մի տիրլեր։ Անլերին հուզուրը հէր պիր 'աֆիֆ կէնճին 'էօմրիւնտէ վէ հէր պիր նէվճիվանդն ա'լա բուռնընտա զահիր տէյի՞լ մի տիր։ Յոնանթան վէ Թէնիսդն էպէտի ույգույա՞ մը վարտրլար։ Անլերին մէվթէն գուվվէթլի օլան լէքէսիզ մուհապպէթի հէր պիր մուհապպէթ 'աչըզլըսը օլան ֆէրտին հայաթընտա չիչէքլէ՞նմէյօր մը։ Աբրահամ Լինգդն վէ Հէնրի Ուօրտ Պիչըր նէ՞րէյէ կիթիլեր։ Անլերին բուռը հէր պիր հուրրիյէթփէրվերին հայաթընտա վէ հէր պիր խաթիպին գալպինտէ գանատալար չ՞ըփմայօր մը։ Պէօյլէ էօլիւմ էօլի՞ւմ մի սայրլըը։ Պունա մէզարընդն սօղուգ գուճաղը վէ հավիյէնին էպէտի գափուլարը՞ մը թէսմիյէ էտերսին։

Պէր «Ի՞»ալ. Իմտի նէ՞րէյտէ տիր չու 'ազիմ հայաթլարընդն էսասը վէ սըրրը։ Պու տիւնեա պէրրիյէսինտէն ճէրէեան էտէն հայաթպախշ ըրմազ հա՞նկի գայա արասընտան ֆէյզան էտիպ կէլիյօր, Էպէտլեր գայասը տերուենինտէն տէյի՞լ մի։ Էկեր մախլուգ պու իսէ՝ 'ահէպա անդն Խալիգի նա՞սըլ տըր։ Ա՛հ օլ 'ալիմ հուզուր, օլ գատար մէվթի վէ հավիյէյի գուվվէթինտէն սօյտու, կիւնահքեարը միւ"մին գըլտը, խաչտա ասըլան խըրսըզը 'Ահտ ճէտիտին իլք թուրֆանտասը էյլէտի։ Իշդէ օլ ըրմազդն մէնպա'ը։ Զիրա «Հէր 'աթիյէ ի հասանէ վէ մէվհիպէ ի թամմէ եօգարըտա օլուպ, Էպ իւլ էնվարտան նիւզուլ էտեր,» (Յակ. 1. 17)։

Ամէրիգա ԵՈՒՍՈՒՖ

թերք էթմէք իչիւն պիր չէյ եափմըշ տըր։ Հիչ պիր պաղչէպան սալթ մէյտանա կէթիրտիքտէն սօնրա, թերք էտիպ այրըլմադ իչիւն էմէք չէքմ՚ր մի։ Հիչ պիր մուճիտ պիր 'իլմ իլէ միւքէլլէֆ պիր մաքինա մէյտանա կէթիրիպ տէ քէնտիսի անը թերք էտիպ այրըլը՚ր մը։ Էկէր ինսանլարտա պիր չէյի թերք էթմէք վէ ունութմադ մադսէտիյլէ պիր չէյ եափմադ եօդ իսէ, Ալլահ հէր չէյի եարատըպ թերք էթտի վէ այրըլտը տէյիւ նամսըլ իտտի՚ա օլունապիլիր։ 'Ադլ դապուլ էտէմէզ։

3. Ինսան տա թապի՚ի օլարադ պիր քիմսէտէն կէօրմիւշ իտիյի պիր էյիլիք իչիւն, անա տօղրու թէչէքքիւր սունար, վէ պէօյլէ օլմայանա նանքէօր տէրիզ։ Ատէմ քէնտի քէնտինէ պադտըղընտա, Ալլահըն մուհապպէթինի վէ 'ադա՚իպ մէրհամէթինի միւշահատէ էտէր։ Պիզի պէսլէյէն տիւրլիւ նի՚մէթլէրտէն վէ եիւրէքլէրիմիզի ֆէրահ վէ չադ գըլան տիւրլիւ լեզիզ մէյվէլէրտէն իսթիֆատէ էթտիյիմիզտէ թապի՚աթ պիզի մէճպուր էտէր քի, հէվի պու նի՚մէթլէրի եարատան Ալլահա թէչէքքիւրիւմիւզիւ 'արզ էտէլիմ։ Էկէր Ալլահ կէրի չէքիլմիշ վէ հիչ իչիթմէյէճէք վէ խապերի օլմայաճադ իսէ, ինքեարը նադապիլ օլան պու կիպի պիր էսասը թապի՚աթըմըզա նի՚չիւն զամուշ տըր։ Իմտի Ալլահ պիզիմ մէնմունիյէթիմիզի վէ համտ ու սէնամըզը վէ հէր թա՚ամ էթտիյիմիզտէ գալպիմիզին պու հալընը իսթէր վէ տինլէր օլտըղընա պիր գավի իսպաթ տըր, վէ պու հագիգաթա զարչը սէօյլէմէք 'ադլա մուղայիր տիր։

4. Ինսանի թապի՚աթտա պիր տույղու տահա վար. հէր քիւչիւք օլան քէնտի պէօյիւչիւնէ հիւրմէթ վէ իթա՚աթ էթմէլի։ Էվլատ փէտերինէ իթա՚աթ էթմէյի տէրունինտէն տույար, հէր միլլէթ վէ հէր ֆէրտ պու հագիգաթը էնքեար էթմէզ։ Ատէմ տույար քի Ալլահ քէնտինտէն հէր խուսուստա պինիհայէ պէօյիւք տիր, վէ անըն էմրլէրինի սագլամայա վէ իթա՚աթ էթմէյէ մէճպուրիյէթ տույար. պու տա սալթ թէնպիհլէրի սագլամագ մէնաֆի՚ինէ եարար իտիյի իչիւն Անա վէ անճագ անա տօղրու քէնտինի պօրճլու տույար։ Վէ պէօյլէ պիր էսաս իլէ Ալլահ ինսանը եարատը՚ր մը իտի, էկէր քէնտինին անա հիչ պիր 'ալադասը վէ նազարէթի օլմասա իտի։ Իմտի Ալլահ պիզտէն հիւրմէթ վէ իթա՚աթ իսթէր իքէն, այրըլմըշ վէ պիր եանա չէքիլմիշ օլամազ. զիրա 0 պիզիմ միւտիր ի մութլագըմըզ տըր։ Հէր իչիմիզէ վէ էֆքեարըմըզա վագըֆ տըր։ Անսըզ պիր սէրչէ պիլէ եէրէ տիւշմէզ. պիզ Անըն իլէ եաշարըզ վէ Անըն իլէ թէփրէնիրիզ։ Նէ՚ միւպարէք տիր Անա ճան ու կէօնիլլտէն իման էտիպ, Անը պիւթիւն եիւրէքտէն սէվկնլէր։

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՅԱԿՈԲԵԱՆ

Սպարթա, Յուլիս 1, 1910

«ՍԷՅՆԹ ՓՕԼԶ ԻՆՍԹԻԹԻԹ» ԳՕԼԷՃԻՆՏԷ ՏԻՊԼՕՄԱ ՎԷ ՄԻԻՔԵԱՖԱԹ ԹԷՎԶԻ՚Ի ԲԷՍՄԻ

Պու սէնէ սէնէվի զիյնէթլէր Գօլէճին եէնի պինասընտա էլան էմր ի ինչա՚իսի թէմամէն իքմալ օլընմամըշ օլան պէօյիւք սալօնընտա իճրա օլունտը։ Սալօն նապէճա խուրմա տալլարը, նէվանէվ չիչէք տէսթէլէրի, վէ մուհիմմ գըսմլարտա 'Օսմանլը պայրաղլարըյլէ ճալիպ ի մէզադ պիր սուրէթտէ թէզեին էտիլմիշ իտի։ Զիյնէթ Մր. Զէյմպերսըն թահթ ը ըիյասէթի մէվքիլէսինտէ Թարսուս, Ատանա վէ Մէրսինտէն կէլմիշ 5-600 մէտ՚ուվվին ի քիրամ վէ գայիմադամ ը պէլտէ, 'ասաքիր ի 'Օսմանի պին պաշըսը, գօմիսէր էֆյէ, ժանտարմա մէքթէպինին միւտիր վէ մու՚ալիմլերի վէ Ինկիլիզ, Ֆրանսըզ վէ Ամէրիգա գօնսօլօսլարը կիպի զէվաթ մէ՚արիֆ իթթիսամ հուզուրընտա իճրա օլունտու։ Հալիայ ի թահսիլիյէլերինի իքմալ էթմիշ օլան մէ՚զուն էֆէնտիլէր պիզզաթ թէ՚լիֆ վէ եզպէր էյլէմիշ օլաբգլարը մէգալէլերինի քէմալ ը սէն՚աթ, մէհարէթ վէ զէվզ ու չէթարէթլէ թէպլիղ էյլէմէլերի հուզզար վէ նուզզար էֆէնտիլէրին ալգըշլարընը տա՚վէթ էյլէտի։

Միւտտէթ ի թահսիլիյէլերինի իթմամ էտէն մէ՚զուն էֆէնտիլէր. Սարգիս 'Ա.յնթապլըեան (Մար՚աշը), Ա՚յան օղլու Լեւոն (Ատանալը), Սերոբ Պօղոսեան (Քէսապը), Հայկ Պէհաբրեան (Հաճընը). Սարգիս Զօպանեան (Ֆէքէլի), Եուհաննիս Խրիսթոֆորիտիս (Սիլլէի), Սարգիս Տօսթումեան (Թարսուսլու), Յակոբ Կանիմեան (Մար՚աշը), Գաբրիէլ Էսկիճեան (Թարսուսլու), Կարապետ Գուլյումճեան (Էվէրէքլի). ճէմ՚ան 10 նէֆէր տիրլէր։ Պու էֆէնտիլէր թահրիրի իմթիհանլարընտան քէմալ ը մուվաֆֆաղէյէթլէ կէչտիքտէն սօնրա, Ատանա Մէ՚արիֆ միւտիրիյէթ ի ճանիպինտէն միւմէյիզ հալինտէ թա՚եին պույուրըլան Ատանա մէքթէպ ի ի՚տատի միւտիր ի սանիսի օլուպ, տա՚իրէ ի 'իլմիյէ վէ ըիյազիյէտէ կիւզել թահսիլ կէօրմիւշ օլան Սապրի էֆ. հուզուրընտա չիֆահի վէ վիճահի իմթիհանլարը տախի թէսվիյէ էյլէտիքտէն սօնրա տիպլօմալարը Ատանա Մէ՚արիֆ իտարէսինճէ գայտ վէ թաստիգ պույրուլմըշ տըր։

Մէ՚զուն էֆէնտիլէր իսթատէի թա՚զիմ վէ թէքրիմ օլտուղլարը հալտէ, Մր. Զէյմպերս պիր թագըմ

նէսա՛ին վէ վէսայա ի միւֆիտէ թէպլիղինտէն սոնրա տիպլոմալարընը թէվզի՛ էյլէտի։ Պա՛տէհու իտարէ ի մէշրութիյէթին ի՛լանընտան էվվել իթթիհատ վէ թէրագզը ճէմ՛իյէթինին համիյէթմէնտանընտան իտարէ ի միւշարիլէյհանընն եիւզիւնտէն մէղատիր վէ մէզալիմի քէսիրէսինէ օղրայանլարընտան վէ «Ի. Թ. ճէմ՛իյէթինէ» նամ էսէր ի միւնիֆին միւ՛էլլիֆի պուլունան գայիմագամըմզ 'իզզէթլու պէյ էֆէնտի գօլէճին միւտիրիյէթի թարաֆընտան էտիլէն տա՛վէթէ իճազէթէն սանէ ի խիթապէթէ չըզզպ, քէնտինէ մախսուս կիւզել պիր չիվէլի քէլամ վէ էտա ի իֆատէ ի մէրամ իլէ չու գըսա վազըթտա կէօրիւլմէքտէ օլան ասար ը թէրագզը վէ թէֆէյեիւզէն տօլայը միւտիրիյէթէ վէ մու՛ալլիմուն էնճիւմէնինէ պէյան ը մէհմունիյէթ, վէ պէօյլէ պիր գօլէճին պուրատա թէ՚սիսինտէն տօլայը հազըրունը թէպրիք էյլէտիքտէն սօնրա, քէլամը քիպարընը մէ՚զուն էֆէնտիլէրէ թէվճիհ վէ վաթանա խըտմէթ էթմէնին մէզիյէթ վէ սա՛ատէթինի իխթարլա անլէրի թէշճի՛ էյլէտի, վէ հազըրուն թարաֆընտան սիւրէքլի ալգըշլարա նա՚իլ օլտու։ Ա՛սաքիր ի 'Օսմանիյէ պինպաշըսը 'իզզէթլու պէյ վէ Ինկիլիզ գոնսօլօսը տախի փէք ֆա՛իտէլի քէլամլար իրատ էյլէտիքտէն սօնրա, Ատանա Փրօ. ըէ՚իս ի ըուհանիսի Վեր. Համբարձում Աչճբեան հադիգաթըն ճէսուր գահրէմանը հալինտէ սահնէտէ 'իսպաթ ը վիճուտ էտիպ, հէմ մէ՚զունլարա, վէ հէմ տէ սամի՛ունա խիթապէն իրատ պույուրտըզը քէլամլարա թէճրիպէլէրինտէն տախի ինղիմամ էտէն գուվվէթ վէ թէ՚սիր հէր քէսին մուճիպ ի հայրէթի օլտու։

Զինէթին պիր տիկէր գըսմընը տա միւքեաֆաթ միւսապադասը թէշքիլ էտիյօր իտի։ Գօլէճտէ նիզամի սուրէթտէ Ինկիլիզճէ, Ֆրանսըզճա, 'Օսմանլըճա վէ Էրմէնիճէ, ճէմ՛ան տէօրթ լիսան թէտրիս օլունուր, հէր լիսան իչլուն իւչ, տէօրթ լիսան իչլուն 12 նէֆէր խաթիպլէր նամզէտլէր հալինտէ ինթիխապ օլունտրլար։ Պու իճթիհատ էտէճէք օլան էֆէնտիլէրին տէրէճէ ի լիյագաթլարընը թա՛ին էթմէք իւզրէ էրպապ ը վուգուֆտան ինթիխապ օլունան գօմիթէլէրին գարարլարընա կէօրէ, միւքեաֆաթլար Ինկիլիզ լիսանընտա միւսավի տէրէճէ ալմըշ օլմալարընտան տօլայը, Արամ էֆ. Պալեան (Հաճընը) իլէ Միչել էֆ. Գասարճը օղուլունա (Պօրլու) եարըմչար օլարադ, Ֆրանսըզճա լիսանտա Ասատուր էֆ. Սօլաղեանա (Շարը), Թիւրքճէտէ Նեվտոն էֆ. Քիւփէլեանա (Մար՛աշը) վէ Էրմէնիճէտէ Սամուէլ էֆ. Մանկըբեանա (Հաճընը) իսապէթ էյլէտի։

ՍԻՄՈՆ Վ. ՔԻՒՓԷԼԵԱՆ

Թարսուս, Սէնթ Փօլզ Ինսթիթիւթ գօլէճ
1910, Յուլիս 14

'ԱՅՆԹԱՊ ԳԸԶԼԱՐ ՄԷՏՐԷՍԷՍԻՆԻՆ 50ՆՃԻ ՍԷՆԷ Ի ՏԷՎՐԻՅԷՍԻ

Պունտան պիր գաչ այ մուգատտէմ կէրէք Աեաքէր վէ կէրէքսէ էթրաֆ մահալլարտա պուլունան մէ՚զունէլէրէ իրսալ էտիլէն իքի եիւզ գատար մէքթուպլար իլէ 'Այնթապ գըզլար մէտրէսէսինին Յուրեկեանը իսպար էտիլմիչ իտի։ Յունիս 21ին վազը՛ օլտրզը հաֆթատա 'Այնթապտա պու նամա խըտմէթլէր 'ադտ էտիլմիչ տիր։ Պիլտիյիմիզ կէօրէ, Թիւրքիատա հիչ պիր մէքթէպ քէնտի սէնէլիք մէ՚զուն եա մէ՚զունէլէրինի կէօրմէմիչ տիր։ Պու ճիհէթտէն տօլայը չու պէօյիւք իմթիյազ հուզուրընտա քէնտիմիզի պախթիյար հիսս էտէր իզ։ Լաքին զանն էտէրիզ քի արամըզտա էն պախթիյարը իլք սընֆըն էլան պիր հայաթ օլան իքի ա՛զալարընտան, պու խըտմէթլէրտէ հազըր պուլունարագ քէնտինին թօրնլարը մագամընտա մէ՚զունէլէրին տիփլօմա ալտըգլարընը սէյր էտէն 50 սէնէլիք մէ՚զունէ իտի։ Աննիկ հանըմ (Համմալեան) Շնորհօգեան։

Խարիճտէ պուլունան պիլճիւմէ մէ՚զունէլէր պու վագթտա 'Այնթապա տա՛վէթ էտիլմիչ իտիլէր իսկ տէ, անճագ անլէրտէն 34իւ հազըր պուլունա պիլմիչ տիր։

Իլք խըզմէթ Յունիս 21 էօյլէտէն սօնրա, Սէմինէրի սալօնընտա սալթ մէ՚զունէլէրէ 'ա՚իտ օլմագ իւզրէ 'ադտ էտիլմիչ տիր։ Պուրատա պա՛զը վալիտէլէրի քէնտի գըզ էվլատլարընը ճիւմէկսի իլէ, դայնվալիտէլէրի կէլինլէրի իլէ վէ պիր չօգ կէլինլէրի կէօրիւմճէլէրիյէ կէօրմէք խոշ իտի։ Շուսօն բապլթա զանն էտէրսին էվէլքի 'ալադալարա զիյատէ թագվիյէթ վէրիյօր իտի։ Հէր սիմատա նիւմայան օլան մէսէրրէթ վէ խըզմէթին խոշ վէ թաթլը թէ՚սիրի պա՛զը գալպլէրտէ տախի տէրին նէտտամէթ մէյտանա կէթիրմէքտէ իտի։ Քէնտիսի մէ՚զունէ օլուպ տա գըզընը պիր եա տա պաչգա պիր սէպէպլէ մէ՚զունէ օլմագ իմթիյազընտան մահրում գոյան գալպլէրտէ, քի պու հիսսիյաթ զանն էտէրիզ քի հէր թէճէմմիւ՛տէ արթաը։ Խըզմէթ պիր թագըմ թէրէննիւմլէր մագամլար վէ մէգալէլէրտէն 'իպարէթ իտի։ Իլք մէգալէ պու մէքթէպլին սապզգ մուգթէտիրէ մու՛ալլիմլէրինտէն

Իսթանպոլ Իւսկիւտար գօլէճինտէ թէ'ալիւմ էթ-միչ, Հռիփսիմէ հանըմ Պետրոսեան թարաֆընտան իսի։ «Բէնտի 'ասբրբյլէ պէօյիւյէն պիր մէ"զունէ վէ թէ"էհհիւլ մէս"էլէսի։» Իքինճի մէգալէ Մէննուշ հանըմ Ճէպէճեան թարաֆընտան, «Մէ"զունէլէրին մէքթէպտէն իսթիֆատէ վէ անա ֆարզլարը» սէրլէվհալը օլուպ, քէնարսի ադ սայլը իսթիյար 49 սէնէլիք պիր մէ"զունէ իսի։ Սէնէլէր ատէմի էսքիթմէզ իմիչ։ Իւչիւնճիւ մէգալէ 32 սէնէ-լիք պիր մէ"զունէ թարաֆընտան գալէմէ ալը-մըշ իսի։ «Պիր կիւնտէ Քրիստոստա թէվէլլիւտ էթմիչ օլան պիր միլլէթ վէ անընն ֆէնէր գուլէսի։» Դշխոյն հանըմ Տէր Մկրտիչեան պու մէգալէտէ միլլէթիմիզին կէչմիչ վէ հազըր ահվալընտան պահ էտիպ պու մէքթէպի անա պիր ֆէնէր գուլէսի մագամընտա թէրսիմ էյլէսի։ Տօղրուսը անընն մա'լիւմաթ վէ ուսուլ ը իֆատէսի զօլէճ մէ-զունէլէրինի պիլէ հայրէթաէ պրագաճագ տէրէ-ճէտէ իսի։

Իքինճի խըտմէթ Ցուլիս 22 սապահլայընն գա-յաճըգ քիլիսէսինտէ իճրա էտիլտի։ Պունա պիւ-թիւն ճէմա'աթլարըմըզ տա'վէթ օլունմըշ իսիյին-տէն իւչ պին գատար 'ազիմ պիր գալապալըգ անա հիսսէտար օլտու։ Շակիրտլէրէ վէ մէ'զունէլէրէ խուսուսի եէր հազըրլանմըշ իսի։ Շէօյլէքի խըզ-մէթ պաշլամազտան պիր ազ էվվէլ, էվվէլա շա-կիրտլէր վէ սօնրա միւսիննէլէրտէն պաշլայարագ 230 մէ"զունէլէր կէօքսլէրինտէ պիրէր նշան վէ էօրթիւ օլարագ քէնտի մահալը մախսուսլարընա կէչտիլէր։ Պու խըտմէթ եինէ մագամլար թէրէն-նիւմլէր մէգալէլէր վէ միւնթէհիյէ սընֆա տիփ-լօմա թէվզի'ինտէն 'իպարէթ իսի։ Իշպու խըտմէթ իւչ սա'աթ տեվամ էյլէսի իսէ տէ, հիչ պիր կէօ-նա օսանճ հիսս էտիլմէտիյինի տէմէք պու գըսա իֆատէլէր արասընտա անընն հէր պիր դըսմընն նէ տէրէճէ ճալիպ իսիյինի կէօսթէրսէ կէրէք տիր։ Իլք մէգալէ մէքթէպին 50 սէնէլիք պիր թարիխի իսի։ Հիչ տէյիլ իսէ Օր. Ֆլօրա Պէզճեանընն պու մէգալէսինէ Ա-եռաքէր սիթունլարընտա եէր վէ-բիլիր տէյիլ մէ"մուլ էտէրիզ։ Օր. Աննիձա թէրզ-եան «Այնթապ վէ հէվալիսի պու մէքթէպտէն նէ պէրէքէթլէր կէօրտիւ վէ անտէն նէ կէօնէ խըտ-մէթ թալէպ էտէր։» Միսս Ֆօրմն «Մէքթէպին նի-շանկեահը» վէ Փրոֆ. Մաթոսեան «Թիւրքիատա գատընլարընն 50 սէնէլիք թա'լիմ ու թէրպիյէսի-նին թարիխի» սէրլէվհալարբյլէ զայէթ մուֆիտ մէ-զալէլէր գրա"աթ էյլէմիչ տիրլէր։ Պու վագթտա 16 զըզլար տիփլօմալարընը ահազ էյլէտիլէր, վէ Վեր. Գրիգորեան միւնթէհիյէ սընֆա խիթապէն զըզլարընն միւսթագիլ վէ հիւրր իրատէթէ մալիք օլմալարը պաշընտա, էվվէլա թէֆէքքիւրատ, սա-նիէն քէնտիլէրին ահլաղ ու 'իզզէթլէրինի մուհա-ֆազա էթմէք էմրինտէ միւսթագիլ օլուպ եինէ տէ 'ա"իլէ վէ միլլէթ հայաթընտա հուրրիյէթլէ մէր-պութիյէթի իթթիֆաղ էթտիրմէք հագզընտա փէք միւ"էսսիր քէլամլարտա պուլունտը։ Սալթ պու խըտմէթի սէյր էյլէմէյէ ֆուրսաթը օլան պիրի պու մէքթէպին քէնտի մագսէտինէ էրմիչ իսիյինի 50 սէնէլիք ճէհտ ու զայրէթլէրին վէ սարֆ օլունան գըյմէթլի 'էօմրլէրին պօչունա կէչմէմիչ օլարընը վէ հաթթա պիրէ մուգագիլ 50 մահսուլ վէրմիչ իսիյինի էօրէ պիլիր իսի։

Իւչիւնճիւ խըզմէթ եինէ 'այնի կիւն էօյլէ սօ-նու մէքթէպ սալօնընտա պիր սօչէյլ հալինտէ մէ"-զունէլէր, վէ զէվճէլէրի վէ պիր թագըմ տօսթլար իլէ 430 քիչիյի հավի իսի։ Պու վագրթտա Փրոֆ. Ա. Պէզճեան վէ Վեր. Գրիգորեան սէօյլէմէք իւզ-րէ տա'վէթ օլունմըշ իսիլէր։ Փրոֆ. Պէզճեան էվվէլա հէր պիր օն սէնէնին մէ"զունէլէրինի թա-գըմ թագըմ աշաղա գայտարբրզ պիր ազ թէնէվվիւ եափտրգտան սօնրա, մէտէնի տիյարընն գատընլա-բընն ճէմ'իյէթ ի իճթիմա'իյէտէ իհրաղ էթտիքլէրի մէվզը'լէրէն սէօյլէյիպ անլէրին ֆիզիքի մահտու-տիյէթլէրի նօգթասընտան պա'զը իյլէրինի մու"ա-խէզէ էթմիչ վէ պիր գատընընն հագիգի կոչումը «հօմ» վէ անա միւթ'ալիզ իյլէր իսիյինտէն պահս էյլէսի։ Տիյարըմըզ գատընլարընտա 50 սէնէ էվվէլքի մէշղուլիյէթլէրի վէ պու կիւնքի արա-սընտա խօշ մուգայէսէլէր եափրզ անլէրի տահա իլերիյէ սէվգ էյլէսի։ Վեր. Գրիգորեան իսէ Խը-րիսթիյանլըզըն գատընլարա վէրտիյի հուրրիյէթ վէ իմթիյազաթ հագզընտա մուֆիտ քէլամլար իլէ հուզուրը միւսթէֆիտ գըլտը։

Պու ճիւմլէ թէճէմմիւ'լէրտէ թէրէննիւմ օլու-նան մագամլարընն տահի զայէթ ճալիպ իսիքլէրի զիքրէ չայան տըր։

Մէքթէպ իքի տէֆ'ա խուսուսի սուրէթտէ մէ"զու-նէլէրէ ասար ը ըի'այէթ կէօսթէրտի։ Էվվէլա պու միւնասէպէթ իլէ 'Այնթապտա պուլունան 34 նէֆէր մէ"զունէլէրի օն պէշիքլէրի իլէ պէրապէր իւչ կիւն միւսաֆէր էտէրէք։ Պունտան 40—45 սէնէ էվ-վէլ տիփլօմա ահազ էթմիչ միւսիննէլէր իլէ պու սէնէնին կէնճ մէ"զունէլէրինի 'այնի սօֆրատա, 'այնի սալօնտա 'այնի եաթագ օտասընտա կէօր-մէք, գարեօլալար արասընտա ուֆագ պէպէքլէրի սէյր էթմէք կէօրմէյի տէյէր պիր մէնզարէ իսի։ Հէյլէ պու սիւքիւնէթէ վէ վագարա հասր է-տիլմիչ օլան տէրս օտալարը պու պէպէք սէս-

լերինի անճաղ 50 սէնէ սօնրա պէ թէքրար 'աքս էթիրէճէք տիրլեր։ Եինէ մէքթէպ պիւ-թիւն հէյ'էթէ չէհրտէն տրշարտա պիր սու պաշընա Գավաղլրգտա պիր ադշամ թա'ամը վեր-միշ տիր։

Պու միւնասէպէթ իլէ կէլմիշ օլան հէտիյէլեր 50 լիրայա պալիզ օլուպ, պունուն խարիճտէ պու-լունան մէ"զունէլէրին հէտիյէլերի վէ ախեր պա'զը վասրթալարըն 'իլավէսի իլէ եիւզ լիրայա իպլաղը մէ"մուլընտա իզ։ Արզու վէ մէ"մուլ էտիյօրըզ քի եիւզիւնճիւ սէնէ ի տէվրիյէնին հէտիյէլերի պու մէպլաղը 50 գաթլասըն։

Շու միւնասէպէթլէ Ալլահա համտ, վէ պու տիյարըն գատընլարընտան պու գատար չօգլարընը թա'լիմ էթմէք էմրինտէ օն պինլերինի սարֆ վէ քէնտի էն սէչկին միսիօնէրլէրինի իրսալ էթմէքլէ պու գատար 'ազիմ խըզմէթ էյլէմիշ օլան Ամէ-րիգան գատընլար Պօրտընա սամիմի հիսս ի մին-նէթտարէնիմիզի թագտիմ էթմէմէք զայը ի միւմ-քին տիր։

Ցուլիս 4, 1910 Իճրա'իյէ հէյէթի թարաֆընտան

ՍԱԼԻՀէ Ց. ՊԷՐԷՃԻՐԼԷԱՆ

Ի'ԱՆԷ Ի'ԹԱՍԸ ԻՉԻՆ ՏԱ'ՎԷԹ

Ղարպի Թիւրքիա Միսիօնէրլէրինին Պաղչէճիք-տէ եագընլարտա թէճէմմիւ' էտէն սէնէվի մէճլիսի միւնասէպէթիյլէ Իսքէնտէրիյէ (Մըսըր) միսիօնէր-լերի թարաֆընտան կէօնտէրիլմիշ պիր մէքթուպ իլէ՝ Իսքէնտէրիյէ քիլիսէսինտէ էրմէնիլէր իչիւն իճրա օլունան ռուհանի խըզմէթլերին տէվամընը թէ'մին էթմէք իւզրէ մու'ավէնէթ ի նագտիյէ թա-լէպ օլունմագտա իտի։ Օրանըն միսիօնէրլէրի քէնտի քիլիսէլերինի էրմէնիլերին մէճճանէն գուլ-լանմասը իչիւն միւսա'ատէ էտիպ՝ կէչմիշ իւչ սէ-նէ զարֆընտա մու'ավէնէթ ի նագտիյէտէ տախի պուլունմըշլար տըր։ Իսքէնտէրիյէտէ 3,000 գատար էրմէնի պուլունուպ Վեր. Քրիստափոր Ճէճիզ-եան արալարընտա իչլէմէքտէ տիր։ Պու միւնա-սէպէթլէ ռուհանի խըզմէթլերէ տէվամ էտէնլերին 'ատէտի արթմըշ իսէ տէ, ճէմա'աթըն էքսէրիսի միւլթէճիլեր վէ մուվագգաթէն եէրլէշմիշ մուհա-ճիրլերտէն 'իպարէթ օլուպ՝ քեաֆի միգտար ռու-հանի վէրկի վէրմէզ հալտէ տիրլեր։

Միսիօնէրլեր մէճլիսի Իսքէնտէրիյէ քիլիսէսինէ եարտըմ էթմէք իւզրէ՝ զաթէն աչըլմըշ վէ նիզա-մի պիր իչտէն պիր մըգտար փարա քէսմէյի 'ազի-լանէ պիր թէրթիպ սայմայըպ՝ իչպու մագսէտ ի-չիւն Ամերիգէտէ պիր ի'անէ աչմաղը միւնասիպ կէօրտիւ։ Մէ"մուլ էտէրիզ քի պու տա'վէթի օգու-յան վէ օրատա իճրա օլունմագտա օլան կիւզել իչի թագտիր էտէն հէր էրմէնի վէ պաշղալար պու մէրզուպ մագսէտ իչիւն լաղըմ կէլէն մու'ավէնէթ ի նագտիյէյի իճա էթմէքտէն կէրի տուրմայաճագլար։ Արզու օլունան ի'անէ իւչ սէնէ իչիւն սէնէվի 24 Մըսըր լիրասը օլուպ, պու միւտտէթտէն սօնրա ի քէնտի քէնտինի իտարէյէ մուգթէտիր պիր հալէ կէլէճէք տէյիւ մէ"մուլ օլունույօր։

Իչպու կիւզել վէ չայանը թէչճի՝ մագսէտի Ամ-էրիքէրին հէվի օգույանլարընա թագտիմ էտիպ՝ ի-թիրաք էթմէլէրինի արզու վէ թավսիյէ էտէրիզ։ Իսթէյէնլեր Իսքէնտէրիյէտէ Ամէրիգան Միսիօն խազնէտարընա չու՝ Mr C. A. Wilson Treasurer American Mission, Alexandria, Egypt. վէ եա-խօտ Տէր'ալիյէտէ, Ամէրիգան խանընտա Մր. Փի-թէ չու՝ Mr. W. W. Peet, Bible House, Cons/ple. ատրէսլէր իլէ ի'անէ կէօնտէրէպիլիրլեր։

ԹԷՇԷՔՔԻՐ

Մար'աչա կէլմէմին 25ինճի սէնէ ի տէվրիյէսի միւնասէպէթիյլէ ֆարգը եօլարտա թէպրիքաթ վէ թէմէննիյաթտա պուլունան ճիւմլէ տօսթլարա 'ան սամիմ իւլ գալպ 'արզը թէչէքքիւր էտէրիմ։ Շիֆահէն եա թէլէկրաֆ վէ մէքթուպ իլէ սէօյլէ-նիլէն թալթիֆքեարանէ քէլամլարը «Պլեյ+լէ Ս+ալբ-ղէ»ի իչիւն էտիլէն ի'անէ ի նագտիյէլերի վէ տիկեր զիքրլերի ճիտտէն թագտիր էտէրիմ։ Պու գա-տար ուզուն պիր միւտտէթ պու մէմլէքէթին հա-նըմ զըզլարը իչիւն իչլէմէյէ ֆուրսաթեապ օլը-զըմը ճէնապ ը Հագգն պիր լութֆը սայարագ։ վազիֆէմի իճրա էթմէք իչիւն պանա գուվվէթ վէրմէսինտէն տօլայը միւթէչէքքիր իմ. Մ. Թ. Գըզլար գօլէճինին պիւթիւն մէ"զունէլէրի վէ թալէպէլէրի-նին պէրէքեաթ ը Բապպանիյէ մաղնար օլուպ, հէր պիրինին 'էօմրիւնիւն պու տիյարտա ֆա'իտէլի օլ-մասը իչիւն ճիտտէն արզու վէ տու'ա էտէրիմ։ Իչ-պու նըսֆ Ցորեկեան միւնասէպէթիյլէ անա իյթի-րաք էտէն ճիւմլէ թալէպելեր վէ տիկեր տօսթլար պու պիր գաչ թագտիրամիզ մէմնունիյէթ սէօզլե-ռիմի լութֆէն գապուլ էտէրլեր իսէ, պինիհայ տերէճէտէ մէմնուն օլուրըմ։ Է. Մ. ՊԼԷՑԳԼԻ

ՅՈՒՈՒՆԱԹ Ը ՍԻՅԱՍԻՅԷ

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

—.—

Կէչէն հաֆթաքի նուսխէմիզտէ զիքր էթտիյիմիզ վէճհլէ մէչրուԹիյէթին Ձնճի տէվրէ ի սէնէվիյէսի օլան Յուլիս 10 (Ճիւմ'ա էրթէսի) եէվմի միլիսի ֆէվգէլ'ատէ չա'չա'ալը օլմուշ տրը։ Օլ կիւն տէվա՞իր ի ըէսմիյէ, տիւքքէանլար, մաղազալար, թիճարէթխանէլէր քեաֆֆէթէն միւքէմմէլ սուրէթտէ թէզեին էտիլմիշ տիր։ Շէհրին հէր թարաֆընտա ճէսիմ թադ ը զաֆէրլէր եափըլմըշ, վէ տոնանմա ըէսմի կէչիտինին սէյր էտիլէպիլէճէյի Սէրայպուրընընտան Մաղրիքէօյէ գատար օլան մահալլէր, 'ալէլ խոոսուս Գատըքէօյ, Մօտա, Հայտար փաշա թարաֆլարը կիպի մէսիրիլէր սէյրճի էհալի իլէ խընճա խընճ տէնիլէպիլէճէք սուրէթտէ տօլմուշ իտի։ Հավանըն կիւզէլ օլմասը հասէպիյլէ ատալարտան Հայտար փաշայա գատար եէրլէրտէ տէնիզ իւզէրինտէ սէյիրճիլէրի համիլ եիւզլէրճէ սանտալլար, ըմբրքէօրլէր, սթիմպօթլար տուրմագտա իտիլէր։ Զաթ ը Շահանէ ամիրալ իւնիւֆօրմասընը լապիս օլտըզը հալտէ էրՌՈՂՐՈՒԼ եաթընը թէչրիֆ էթմիշ տիր։ Մէզքիւր եաթտա չահզատէկեան իլէ խըտրվի Մըսըր վէ մապէյն էրքեանը պուլունմագտա իտի։ Վիւքէլա, ա'եան վէ մէպ'ուսան ա'զա ի քիրամը սէֆիրլէր վէ մաթպու'աթ էրպապը սա՞իր վափօրլարտա պուլունմագտա իտիլէր։ Զըրհլըլար, գրուազէօրլէր վէ թօրփէտոպօթլար քէնտիլէրէ մու'այեէն օլան սըրա իլէ ատալարտան կէլէրէք քէմալ ը ինթիզամ իլէ Զաթ ը Շահանէնին բաքիպ պուլունտըզը էրՌՈՂՐՈՒԼ եաթընըն էօնիւնտէն կէչմիշլէր տիր։ Ըէսմի կէչիտ իճրասընտա կէօրիւլէն ինթիզամտան տօլայը Զաթ ը Շահանէ Պահրիյէ նազըրը իլէ պիճիւմէ իմէրա ի պահրիյէյէ մահզուզիյէթինի պէյան էյլէմիշլէր տիր։ Ագշամլայըն չէհրին հէր թարաֆընտա միւքէմմէլ թէնվիրաթ իճրա օլունմըշ տըր։ — Պու միւնասէպէթլէ Ատանա, Մար'աշ վէ Հալէպ հավալիսինտէ մուխթէլիֆ ճէզալէրլէ մահքիմ պուլունան 300տէն զիյատէ քեանըն միւտաֆէթի պազրյէ ի մահպուսիյէթլէրի 'աֆվ էտիլմիշ, վէ քէյֆիյէթ Տախիլիյէ նազարէթինտէն թէլէկրաֆլէ մէզքիւր մահալլէրէ իշ'ար գելընմըշ տըր։ Մահքիւմին ի մէզպուրէ միյանընտա Ատանա միւ'թէպէրանընտան 'Ապտիւլ Գատիր էֆ. իլէ Ատանա մերխասասը Մուշեզ էֆէնտի Ատանատա իգամէթ էթմէմէք չարթըյլէ ա'ֆվ էտիլմիշլէր տիր։ — Հանեատան Յուլիս 24 թարիխիյլէ պիտիրիլիյօր. «Հիւքիւմէթի իճրա՞իյէ տէօրթ տէվլէթլէր գոնսօլօսլարընա տիւն ագշամ պիր մուխթիրէ թէվաֆ' էթմիշ տիր։ Մէզքիւր մուխթիրէտէ տէվլէթլէրին կիրիտէքի աթվար ու հարաքեաթը ըէսմիյէսի իլէ ախիրէն Պապ ը 'Ալիյէ վէրտիքլէրինօթատա միւնտէրիճ «հուգուգը հաքիմիյէթի հազրէթի Փատիշահի» թա'պիրի արասընտաքի թէզատտան, վէ պու թա'պիրին իսթի'մալընընն ճէզիրէտէ իճրա էթտիյի թէ՞սիր ի էլիմտէն պահս օլունույօր։ — Կիրիտ հէյ՞էթ ի իճրա՞իյէ ըէ՞իսի Վէնէցելօս Աթինայա կիթմիշ օլուպ օրատա եէնի պիր ֆըրգա թէչքիլինէ չալըշմագտա իմիշ։ — Խարիճիյէ նազըրը Ռիֆաթ փաշա Փազար էրթէսի քէնտիսինի զիյարէթէ կէլէն տիվէլ ի էրպա'ա սէֆիրլէրինէ սօն կիւնլէրտէ Կիրիտտէ կիւզէրան օլան վազը'ալէրէ վէ Միւսլիմանլարա վուգուգ' պուլան սու՞ի գաստա տա՞իր իլահաթ վերերեք մէզքիւր միւ՞էսիֆ վազը'ալերէ սէֆիրլէրին նազարը տիգգաթլարընը ճէլպ էթմիշ տիր։ — Մեղյէրը նամբյէ եէնի պիր նիշան իհտաս էտիլմիշ տիր։ Պու նիշան վաթանա չայանը թագտիր խըտմաթտա պուլունանլարա վերիլէճէք, վէ 'Օսմանի վէ Մէճիտի նիշանլարընընն ֆէվգինտէ պուլունարագ 5 ռիւթպէյի հա՞իզ օլաճագ տըր։ — Արնավուտլըգտա 'ասաքիր ի 'Օսմանիյէ էհալիյի թէսքին իչինէ տէվամ էթմէքտէ տիր։ Գօլ օրտու գօմանտանը Շէվքէթ Թուրղուտ փաշա 'ալէտտէվամ հարէքէթ իւզրէ պուլունմագտա տըր։ —Գօմանօվատան պիլտիրիլտիյինէ կէօրէ, 400 քիչիլիք պիր չէթէ գօմանտանը օլան Վոյվոտա Խրիսթո թէսլիմ թէքլիֆինի ըէտտ էթտիյինտէն թահթը մուհասէրէյէ ալընմըշ տըր։ Արնավուտլըգտա թուրթուլմըշ օլան պիր թաղըմ սէրքէրտէլէր ասըլմըշլար տըր։ 'Ասքէրլէր հէնուզ թէսլիմ օլմամըշ օլան եէրլէր իւզէրինէ եիւրիւմէքտէ տիր։ — 'Իյտի միլի միւնասէպէթիյլէ էսպագ Մէ'արիֆ նազըրը Հաչիմ էֆէնտի իլէ, միւշիր Շաքիր փաշա մէճլիս ի վիւքէլա դարարըյլէ մաղհար ը 'աֆվը 'ալի օլմուշլար տըր։ — Ի. վէ Թ. Ճէմ'իյէթի 'Իյտի Միլի միւնասէպէթիյլէ միլլէթէ խիթապէն պիր պէյաննամէ նէշր էթմիշ տիր։ Իշպու պէյաննամէտէ տէնիլիյօր քի, «'Օսմանլը Ի. վէ Թ. Ճէմ'իյէթի պիտայէթի ինգլիզատա 'անասրը մուխթէլիֆ իլէ հուսուլը իթթիհատ չարէլէրինի արամըշ վէ պուլտըզը պիր թաղըմ չարէլէրէ թէվէսսիլ էտէրէք աղուշընը պիլ'ումում 'անասրրա աչմըշ իտի։ Էլան պու աղուշա խուլուս ու սաֆիյէթ հիսսիյլէ աթըլանլար փէք աղ օլտու։ 'Անասրրընն զիմամ ը հիսսիյաթընը իտարէ էտէն պա'զը բու՞էսաչիտտէթլէ իզհար օլունան պու ինհիմաք ը իթթիհատ ճույանէտէն քէնտիլէրինտէ ֆէվգէլ'ատէ պիր էհէմմիյէթ թէվէհհիւմ էտէրէք միւսթաղնի տավրանմագ, ղալէյանը հիսսիյաթը վաթանփէրվէրանէտէն պիլա սէպէպ թէվահհիւշ էտէրէք թէչքիլաթ

վէ թէրթիպաթը գատէմէլէրիյլէ քէմին ի ֆուրսաթտա միւնզէվի գալմագ իսթէյօրլար։ Ի՛զէրլէրինէ վարըլտըգճա կէրիւէյէն պու բուէստի 'անասրը քէնտի հիսսիյաթլարըյլէ եալընըզ պրագըրըզ . . . ուզագ օլմայան պիր աթիտէ հիսսիյաթճա տա իթթիհատը թէմամէն հասըլ օլաճաղը հագգընտաքի իմիտիմիզ էլան զա՛իլ օլմամըշ տըր։ . . , Պուրատա քիլիսէլէր գանունը միւնասէպէթիյլէ Ռում Փաթրիգխանէսինին պիր գարարը զարիպլինի չիտատթէլ թէնգիտէ մէճպուրըզ, Փաթրիգխանէնին պու գանունը ումուրը մէղհէպիյէյէ միւտախալէ չէքլինտէ թէլագզը վէ պու թէլագգըսընը տէվլէթին հուգուգը իսթիգլալընա վէ 'Օսմանլըլըզըն հայսիյէթ վէ 'իզզէթ ի նէֆսինէ տոգունաճագ պիր թարզա իֆրաղ էթմէք իսթէմէսի ճիտատէն ճալիպ ի թէ'էսսիֆ տիր . . . ։ Ռում Փաթրիգխանէսի տիւվէլի էճնէպիյէյի ումուրը տախիլիյէմիզէ միւտախալէյէ տա'վէթ էտերէք, Ռում 'ունսուրընը մուսատտագ պիր գանունա գարշը 'ասը կէօսթէրմէք սուրէթիյլէ իւզերլերինէ սա՞իր 'ունսուրլարընը հիտատէթ վէ ինֆի'ալընը ճէլպ էտէրէք, 'աճէպա պիզի եինէ 'այնի սէպէպլէր գարշըսընտա մը պուլունտրրաճագ տըր։ Իմիտ էտէրիզ քի քէնտիսինէ պէօյէ պիր սիւս վերէն վէ էֆքետը ը 'ումումիյէյի հէյճանա տիւշիւրէն Փաթրիգխանէյէ հիւքիւմէթ պիր թէվպիխնամէ կէօնտէրմիշ, վէ թէսավվուրաթ ը վագ'ասընտան սարֆը նազար էթմէսինի էմր էթմիշ տիր։» — Մէ'ասրիֆ նազարէթի կէչէնտէ Ռում Փաթրիգխանէսինէ մէքթէպլէրտէքի թէպա'ի էճնէպիյէտէն մու'ալլիմլերէ բուխսաթ վերիլերէք եէրլի մու'ալլիմլեր թա'եինի հագգընտա պիր թէզքերէ կէօնտէրմիշ օլտըը եազըլմըշ իտի։ Ախիրէն նազարէթի միւշարիւյհա Պուլկար էկզարխխանէսինէ պու եօլտա պիր թէզքերէ իրսալ էտերէք 'այնի թէպլիղաթը իճրա էյլէմիշ տիր։ Իպոմէն իսթիխպարընա նազարէն, կէրէք Փաթրիգխանէ վէ կէրէք էկզարխլըգ մէմալէք ի 'Օսմանիյէտէ Ռում վէ Պուլկար մէքթէպլէրինէ մու'ալլիմ եէթիշիրիճէք տարիւլ ֆիւնուն պուլունմամասընա մէպնի Աթինա վէ Սոֆիա տարիւլ մու'ալլիմինի մէ՞զունլարընը իսթիխտամա մէճպուր օլտըգլարը պէյանըյլէ ճէվապ վերմէք ֆիքրինտէ իմիշլէր։ — Մէտրէսէնիշին թալէպէ ի 'իլլում իլէ մէքթէպի հուգուգա տէվամ էթմէքտէ պուլունան թալէպէ խըտմէթ ի ըէտիֆէ իշլուն տա'վէթ օլունտըգլարընտա նէ սուրէթլէ մու'ամէլէ էտիլէճէյի, վէ պիր տէ մէքեաթիպ ի 'ալիյէյէ միւտավիմ պուլունտըգլարը հալաէ, տէվա՞իր ի տէվլէթտէ տախի մէ՞մուրիյէթլերի պուլունան քիմսէլերին թալէպէտէն 'ատտ էտիլէպ էտիլէմյէճէքլերինին թա'եին ու թասրիֆի խուսուսը Հարպիյէ նազարէթինին իշ'ըը իւզերինէ չուրա ի տէվլէթէ թէսլիմ օլունմըշ տըր։ — 306 թէվէլլիւլիւ Միւսլիմ վէ զայրի Միւսլիմ էրպապ ը էնան գուր'ալարընը քէշիտէլերինէ իպթիտար էտիլմէսի խուսուսընա իրատէ ի սէնիյէ սատրը օլմուշ տըր։ — Լ.Ֆ.-ը-էֆենին պէյանընա կէօրէ, մէճլիսի ըու՞էսաի պահրիյէ ինչա էտիլէճէք 20 կընպօթտան նըսֆընը էվրօփայա սըփարըշ էտիլմէսինի, տիկէր նըսֆընընտա պուրատա էվրօփալը միւէնտիլերին վէ ուսթա պաշրլարընը թահթ ը նազարլթինտէ օլարագ եափըլմասընը թահթ ը գարարալմըշ տըր։ Շեգոտրատա իտարէ ի 'իւրֆիյէ ի'լան էտիլտիյի կիպի, Մանասթըրտա տախի իտարէի 'էօրֆիյէ ի'լան էտիլէճէք իմիշ։ Կէյլան գազասընտա սիլահլարընը միւսատէրէսինէ մէ՞մուր օլան 'ասքերլէր իլէ 'ասրլար արասընտա պիր միւսատէմէ վուգու' պուլմըշ տըր։ 'Ասրլար միւսատէմէտէ փէք չօգ թէլէֆաթ վերմիշլեր տիր։ — Ֆինլոբօնին պէյանընճա Ինկիլթերրա հիւքիւմէթի Լօրտ Քիչնըրը Իսթանպոլ սէֆարէթինէ թա'եին էթմէք թէսավվուրընտա սէպաթ էթմէքտէ իմիշ։ — Պաղտատ շմէնտըֆէրի հագգընտա վուգու' պուլան պիր սիւ'ալէ ճէվապէն Ինկիլթերրա խարիճիյէ միւսթէշարը Ռուսա պու խաթթըն Թէլելհալֆա գասար թէմտիտի իշիւն լազըմ կէլէն վէսա՞իթի մալիյէ թէ՞մին էտիլմիշ օլտըղընը 'ավամ գամարասընտա սէօյլէմիշ տիր։ — Փէօն Թիւրքիւն պէյանընճա, Այմանիատան իշթիրա էտիլէն 4 թօրփէտո մուխրիպինին վիւրուտըը միւթէ'ագզպ տօնանմա Ատալար տէնիզինէ չըգաճագ տըր։ Ախիրէն իշթիրասը թէգարրիւր էտէն տրէանօթ տա 2 այա գատար լիմանըմըզա կէթիրիլճէք տիր։ — Գիւնճիւ օրտու գումանտանլըզընա Ցինճի օրտու գումանտանը Միւշիր 'Օսման փաշանընն, վէ Թարապլուսը զարպ ֆըրգա ի 'ասքերիյէսի գումանտանլըզը իլէ վալիլիյինէ Գիւնճիւ օրտու գումանտանը միւշիր Իպրահիմ փաշանընն թա'եինլերի խուսուսընա իրատէ ի սէնիյէ սատրը օլմըշ տըր։ — Մալիյէ նազըրը Ճավիտ պէյ Լօնտրայա 'ազիմէթ էթմիշ տիր։ 'Ավամ գամարասընտա պիր չօգ ա'զա թարաֆընտան Ճավիտ պէյին չէրէֆինէ պիր ղիյաֆէթ վերիլմիշ տիր։ Էօնա ի թա'ամատա փէք սամիմի նութգլար իրատ էտիլմիշ տիր։ Ճավիտ պէյ իրատ էթտիյի պիր նութգատա Թիւրքիանընընն ի'լանը մէչրութիյէթտէն պէրու նա՞իլ օլտըը թէրագզիյաթընը թէզքեար էթմիշ վէ Հիւքիւմէթի ի 'Օսմանիյէնին Ինկիլթերրա իլէ մի'ունասէպաթը իգթիսատիյէ վէ մալիյէ իտամէսի արզուսընտա պուլունտըզընը սէօյլէմիշ տիր։

Լեհ. ճէմ. Փաղար էրթէսի կիւնիւ Ատափազար Հայուհեաց մէքթէպի միւտիրէսի Միս. Ֆարնըմ, կէտիք փաչա միսիոնէրլէրինտէն Միսիս Մարտին վէ Պայպըլ Հաուզ քեաթիպլէրինտէն Մր. Դարսըն Ամէրիգայա կիթմէք իւզրէ չիմէնտրֆէրլէ Եվրոփայա հարէքէթ էթմիշլէր տիր։ Միս Ֆարնըմը թէչլի՛ էթմէք իւզրէ պիր չօղ տօսթլար վէ Հայուհեաց մէ՛զունէլէրի հաղը պուլունուպ պու ֆէտա-քեար հանըմա ասար ը հիւրմէթ վէ բի՛այէթ կէօս-թէրմիշլէր տիր։—Պիր տօսթ կէօնտէրիլէն պիր մէք-թուպտան անյատրզըմզա նազարէն Ըէօնթկէն չու-'ա՛ը մէչհուր միւթէհասիսլէրինտէն Տր. Դասապեան էֆէնտի Ֆիլատէլֆիատա պիր խասթախանէտէ Ցուլիս 12տէ վէֆաթ էթմիշ տիր։ Միւթէվէֆֆա Տօգթօր Ըէօնթկէն չու՛ա՛ը իլէ թէճրիպէլէր իճրա էտէր իքէն էլի եանմըշ վէ եարատան զէհրլէնէրէք վէ-ֆաթ էթմիշ տիր։ Խասթայը գուրթարմագ մագ-սէտիյէ էօյմէզանէն էվվէլ էլլերի տէ քէսիլմիշ իսկ տէ, պիր ֆա՛իտէ հասըլ օլմամըշ տըր։ —Ա՛յնթապ-տան Վեր. Պիւլպիւլեան աթիտէքի խապէրլէրի վէ-բիյօր. Կէլէճէք սէնէ իշիւն Վեր. Պետրոս Թօփալեան Հաճըն վէ Ատանա սթասիօնլարընտա, Վեր. Ցակ. Պիւլպիւլեան տախի 'Այնթապ սթասիօնընտա միւ-պէչչիրլիք խըտմէթինտէ պուլունաճագ տըր։ — Քէզա Վեր. Ա. Եզոյան տախի 5 այ իշիւն Ուրֆա ճիվարլարընտա միւպէչչիրլիք իշինտէ չալը-չաճագ տըր։ — Եազ թաթիլի միւնասէպէթիյլէ Հալէպ չօպանը Վեր. Ս. Թովմասեան Պիթեաս վէ Վեր. Ա. Եզոյեան Եօղուն Օլուգ քիլիսէլէրինտէ 4-Ն հաֆթա խըտմէթ իճա էտէճէքլէր տիր։ —Վեր. Ց. Գ. Գրիգորեան չէհրիմիզտէ գալտըրը միւտտէթտէ փէք միւֆիտ խըտմէթլէր իճա էթմիշ օյարագ մա-հալինէ 'ավտէթ էթմիշ տիր։ —Վեր. Ց. Գ. Գրիգոր-եան էֆ. իլէ Մէրքէզի Թիւրքիա գօլէճի մու'ալ-լիմէրինտէն Լութֆի էֆ. Լեոնեան Զարչէնպիհ ագչամը սալիմէն չէհրիմիզէ միւվասէլէթ էթմիշլէր տիր։

Էրմ. ճէմ. Կէչէն Ճիւմա կիւնիւ Ազգ. Ժողով թէքբար թէճէմմիւ՝ էտիպ նիզամի էքսէրիյէթ հա-սըլ օլմատըրընտան խուսուսի մէա՛ելէլէր միւզա-քէրէ էտիլտի։ — Կէչէն Զարչէնպիհ կիւնիւ Խառն Ժողով Շապին Գարահիսարտա կուսակցականլա-ըրն իճրա էթտիյի ղայրի նիզամի վէ եօլսուզ մու-'ամէլէլէր միւնասէպէթիյլէ գարար վէրտի քի՝ միլ-լէթին նիզամաթ վէ ըէսմի մէ՛մուրլարընին նու-ֆուզը թանըլմատըը վէ եօլսըզլարը եօլա կէ-թիրմէք իւզրէ, էտիլէն նասիհաթլար ֆա՛իտէսիզ գալտըրը հալտէ հիւքիւմէթի մահալլիյէյէ միւ-բաճ'աթ էտիլսին։ Ամմա Փաթրիգ հաղրէթլէ-ընին օ կիպիլէրէ նիզամ բի՛այէթ էթմէք իւզրէ պիր տա'վէթ տահա էտիլմէսինի թէքլիֆ էթմէսի իւզրինէ՝ թէքլիֆի գապուլ օլունտը։ — Փաղար կիւնիւ Պէյ Օղու Ս. Երրորդութիւն քիլիսէսինտէ իճրա էտիլէճէք պիր նութգ ճէմ'իյէթի էյի օլտու-քի թէ՛խիր էտիլտի, եօգ իսկ կուսակցականլար Ազգ. Ժողովէն նուֆուզէնը թանըթմագ իւզրէ թօփլանան պիր թազըմ էհալի թարաֆընտան էյի պիր տայագ եէյէճէքլէր իտի։ Կէչէն Փաղար կիւ-նիւ տէ Ռամկավար կուսակցութիւն ա՛զալարը Իսքէնտէրիյէ քիլիսէսինտէ միթինկ 'ադտ էթմէք իսթէյէն Դաշնակցականլարը քիլիսէտէն սիւրմիշլէր տիր։ — Կէչէն Ճիւմ'ա կիւնիւ Ղևոնդ Վրդ. Մագ-սուտեանընն ավօգաթլարը Քաղաք. Ժողովա թէպլիղ էթտիլէր քի միւվէքիլլերի քէնտի իսմինէ գայտ օլունմըշ միւլքլէր վէ միլլէթ նամընա գայտ օլունաճագ 'արսալար իշիւն պիր միւվազա'ա սէնէտի վերմէյէ հաղը տըր։ Զարչէնպիհ կիւնիւ Խառն Ժողով մէս-"էլէյի Ազգային Ժողով թարաֆընտան միւնթէ-խապ պիր տա'վա վէքիլլերի գօմիսիօնընա ինալէ էթմիշ տիր։ — Երուսաղէմ վանքը միաբան-լարընտան պիրինին սաթըն ալտըը սէնէվի 70 լիրա իրատ կէթիրէն վէ 2,000 լիրա գէյմէթի օլան Եա-ֆա սահիլինտէ պիր կէնիշ պինա իւզերինէ պիր ճամի՝ ինչա օլունմըշ օլուա՝ Իսլամլար թարաֆընտան տա'վա էտիլմիշ վէ հիւքիւմէթ ի մահալլիյէ իսկ Իսլամլար 'ալէյհինտէ ի'լամ վերմիշ տիր։ Ամ-մա վանք թարաֆընտան միւլք վանքա 'ա՛իտ օլ-տըը իշիւն անը տա'վասը Իսթանպօլ մահքէմէ ի չեր'իյէսինտէ իճրա էտիլմէսի լազըմ իտիյի թէքլիֆ էտիլմիշ տիր։ — Գայսէրիյէլի Շեյխ Իպրահիմ միւրեվվիճլերի թարաֆընտան Տրդատ Եպիսկ. Պալ-եան 'ալէյհինտէ Զօրումտա իդամէ էտիլէն տա'վա Տրդատ Սրբազանը լէհինտէ նէթիճէլէնմիշ տիր։ — Միւսի եօրթու միւնասէպէթիյլէ ազատ պրազիլեան 40 էրմէնիլէրտէն պիրի տախի Տ. Մուշեղ Եպիսկ. օլուա՝ միւմաիլէյհին կէրի Ատանայա տէօնմէմէսի չարթ գօնուլմըշ տըր։ Կիլիկիատան կէօնտէրիլէն թէլէկրաֆլարտան անլաշըլտըրընա կէօրէ, թէպ-տիլ ի մէզհէպ ագընթըսը էլան տէվամ էթմէքտէ տիր։ Զէօք Մէրզիմէնտէ 200 խանէ էրմէնիլէր Լաթին Գաթօլիյի օլմուշլար տըր։

ԽԱՐԻՃԻՑ

Իսֆանիա. Իսֆանիա անվալը հալա զարըշըգըզ-տան գուրթուլամամըշ տըր։ Պարսէլօնտան Ցուլ. 23 թարիխիյլէ չէքիլէն պիր թէլէկրաֆնամէտէ տէնիլիյօր քի, Տիւն ագշամ պուրայա կէլէն սապգ բէ"իսի վիւքէլա Մ. Մավրայա գարշը պիր սու"ի գաստ իճրա էտիլմիշ տիր։ Միւշարիէյէ Մայորգա-տան Փալմայա կիտէճէք իտի։ Մ. Մավրա վակօն-տան էնիպ մուհիպպէրինտէն պիրիյլէ մուսաֆա-հա էթտիյի սըրատտ պիր կէնճ բէվօլվէր չէքէրէք իւզերինէ իւչ գուրշուն աթմըշ վէ գոլը իլէ պա-ճաղընտան եարալանմըշ տըր։ Մ. Մավրանըն միւ-սաֆահա էթտիյի զաթ տախի խաֆիֆ սուրէթտէ

եարալանմըշ տըր։ Սու՞ի գաստ իճրա էտէն կէնճ թէվգիճ Մ. Մավրա տա բիւքիուպընա մախսուս օլան Միրամար վափորընա սէվգ օլունմըշ տըր։ Պաշ վէքիլի եարալայան կէնճ 18 եաշընտա տըր։ Անըն փէտերի վէ պիրատէրի տէ թէվգիճ էտիւմիշ տիր։ Մէրգումըն իգամէթկեահընտաքի թէհարբիյաթտա հիչ պիր չեյ պուլունմամըշ տըր։ Ա'եան վէ մէպ'ուսան բէ՞իլէրի օ կիւնքի իճթիմա'տա պաշ վէքիլէ գարշը վուգու՝ պուլան սու՞ի գաստը թագպիհ էթմիշլէր տիր։ Պաշ վէքիլին 4–5 կիւնէ գատար չիճաեաշ օլաճաղը մէ՞մուլ տըր։ Փօլիս միւթէճավիզի կիւճլիքլէ մուհաճաղա էտէպիլմիշ տիր։ Էհալի մէրգումը լինչ էթմէք իսթէյօր իտի։ Պու սու՞ի գաստ Ֆէրէրին ինթիգամընը ալմագ իչիւն իճրա էտիւմիշ տիր։ Պաշ վէքիլէ սու՞ի գաստ իճրա էտէն կէնճ իսթիյար ը զաթիսի իլէ հարէքէթ էթթիյինի, հիչ պիր չերիք ի ճիւրմի օլմատըղընը, հիչ պիր հէյ'էթ եա ճէմ'իյէթի խաֆիյէյէ մէնսուպ պուլունմատըղընը սէօյլէմիշ տիր։

Ինգլիզ. Միլանտան Ցուլ. 24 թարիխիյլէ չէօյլէ եազըլըյօր. Տիւն էօյլէտէն սոնրա Միլան, Սարտին վէ ճիվարընտա չիտէթլի պիր գասըրղա զուհուր էթմիշ տիր։ Պիւթիւն միւ"էսսէսաթը սընա'իյէնին պաճալարը եըգըլմըշ տըր։ Գասըրղանընն թէ"սիրաթը հագգընտա տալընան սոն խապէրլէրէ նազարէն չիմտիյէ գատար թէլէֆ օլանլարընն մըգտարը 66 օլուպ 100տէն զիյատէ քիմսէլէրտէ մէճբուհ օլմուշ տըր։ Իթալիանընն չիմալընտա վուգու'ա կէլմիշ օլան ֆուրթունա խասարաթը հագգընտա մա'լիւմաթը ճէտիտէ ալընմըշ տըր։ Տիւչար ը ֆէլաքէթ օլան մինթագա Նավար, Միլան վէ Գում վիլայէթլէրինտէն 'իպարէթ տիր։ Պիր չօգ քիմսէլէր չաթըլարընն եըգըլմասընտան վէ եա աղաճլար ալթընտա գալարագ վէֆաթ էթմիշ տիր։ Ուալսափէլլօ իվլիք ֆապրիգասընտա 150 գատընն չէօքէն պիր չաթը ալթընտա գալմըշ, իչլերինտէն Ղսի թէլէֆ, տիկէրլերի մէճբուհ օլմուշ տըր։ Գօլոմպօտա պիր ֆապրիգա պաճասը եըգըլարագ պիր գաչ գատընը էզմիշ տիր։

Ֆաս ահվալը։ Օճտաան եազըլարընա կէօրէ, Մէվլէվիյէ ճիհէթլերինտէ ահվալ էյիլէշմիշ տիր։ Ճէն. Ֆէրօմօլի էլպաշտաքի օրտուկեահտա պուլունմագտա տըր։ Թայմ տէյօր քի, Ֆաս միւթէճավիզլերինտէն Պէնի Պոյահի իտարէսինտէ պուլունան գուվվէթ, գապա'իլի մէզքիւրէյի թէ"տիպ էթմիշ տիր։ Պու թէ"տիպ պիր տէրս թէչքիլ էթմիշ կիպի կէօրիւնիյօր։ Մէզքիւր գապիլէլէր բուէսասընտան պիր գաչ քիչի Ֆրանսըզ գարարկեահը 'ասքէրիսինէ կէլէրէք թէճավուզը վագը'տան նաչի պէյան ը թէ"էսսիւֆ էթմիշլէր տիր։ Հավալի ի մէզքիւրէտտէ էլեէվմ պիրազ սիւքիւնէթ թէ"էսսիւս էյլէմիշ տիր։ Ֆաս—Ճէզա՞իր հուտուտը իւզերինտէ մուգթազի թէրթիպլերի իֆա էթտիքտէն սոնրա Ճէն. Լոֆթի՝ Օրանա 'ավտէթ էթմիշ տիր։ — Թանճատան իչ'ար էտիլտիյինէ կէօրէ, Հաճի Մահմէտ էլ Մոգրի Լարիչէ կիթմիշ տիր։ Միւմաիլէյի Փարիստէն 'ավտէթ էտէլի պէրի պուրատա սէֆարաթ ը էճնէպիյէ իլէ պա'զը ումուրը մուհիմմէ հագգընտա միւզաքէրաթ իճրա էթմէքտէ տիր։ Էլմօգրի էճնէպիլէր իւզերինտէ պիր հիւսն ի թէ"սիր պրագմըշ տըր։ Հէրքէս պու զաթա գարշը թէվէճճիհ ու ի'թիմատ կէօսթէրմէքտէ տիր։ Պու զաթըն ֆիքրինճէ, Ֆասըն թէմամիյէթի միլքիյէսինի թէ"մին էթմէք իչիւն ումուրը նաֆի'ա իճրասը վէ էճնէպի միւթէչէպպիսլէրէ թէսհիլաթ իրա"էսի վէ մու'ամէլաթ ը 'ումումիյէ ի տէվլէթին էսասը պիր սուրէթտէ իսլահը էլզէմ տիր։ Էլմօգրինին էմիրի իսլահաթա իգնա՝ էտէճէյի իւմիտ օլունմագտա տըր։

Ինգլիզերը. Սընէնպարդ զազէթասը տէյօր քի, «Սըր Էտուըրտ Կրէյ պիր վէսիլէտէն պիլիսթիֆատէ, Մըսրընն ահվալ ը հազրէ ի հագիգիյէսի հագգընտա պա'զը պէյանաթտա պուլունմըշ տըր։ Մէպ'ուսանտան Մր. Տիլլն Պութրոս փաշա կիպի պիր Խրիսթիյանընն էհալի ի Միւսլիմէ իւզերինէ պիր ամիր վէ պաշ վէքիլ թա'եին էտիլմէսի էսասէն պիր թէտպիրսիզլիք օլտըղընը իմա էտէրէք ճինայէթ ի մէզքիւրէյի 'ատէթա միւտաֆա'ա էթմիշ տիր։ Պու զաթըն իֆատէսինէ նազարէն փէք միւթէտէյեին օլան պու էհալի պիր Խրիսթիյանընն վէ պու խուսուս «Ինկիլիզլերին զայրէթքէշ վէ մուգթէտիր պիր պէնտէսի օլան» պէօյլէ պիր Խրիսթիյանընն իտարէսինէ թէրք էտիլտիքլերի իչիւն փէք զիյատ միւնճա'իլ օլմուշլար. պու սէպէպտէն միւշարիւէյի գաթլ էթմիշլէր։ Սըր Էտուըրտ Կրէյ պունա ճէվապ վէրտիյի սըրատա մուգատէմա տախի Մըսըրտա Խրիսթիյան պաշ վէքիլլէր պուլունտըղը հալտէ, էհալի ի Միւսլիմէնին ասարը ինճի'ալ վէ թէհէվվիւր կէօսթէրմէմիշ օլտըղլարընը սէօյլէմիշ տիր։ Վագրթըյլէ պու մագամտա իճաի խըտմէթ էտէն Նուպար փաշա տախի պիր Խրիսթիյան օլտըղը հալտէ հիսսիյաթը Իսլամիյէ հիչ բէնճիտէ օլմամըշ իտի։ Սըր Էտուըրտ Կրէյ Մըսըրլըլարընն պու մէսլէքի թէրք էթմէլերինի պիր տէճ'ա տահա իխթար էտիյօր։ Սուտանտա Նիլ նէհրինէ հաքիմ օլան գուվվէթ Մըսըրտա հաքիմ օլուր։ Սուտանտա սույնն մէճբասը թէպտիլ օլունուր իսէ, Մըսըր եինէ չէօլ հալընը ալը։ Էկէր իչղալան սարթը նազար էտէր իսէք, պու միւշարէքէթ ի իսթիֆատէյի իպգա էտէճէ՞քմի իզ։ 'Ամէպա Մր. Տիլլն զանն էտի՞յօր մը քի պիզ Մըսըրտան չըգարագ 'այնի զէմանտա Սուտանտան տախի չըգաճաղըզ։»

էյլէնճէյի եախօտ էն կիւզել չիչէքլերի վէ էն լէ-զիզ մէյվէլերի թօփլայաճաղը պիր զէվգ ու սէֆա պաղչէսի տիր։ Սէնէլէր ահէսթէ ահէսթէ կէչտիք-ճէ, թէտրիճէն օ քէնտի հայաթընդն հէտէֆ ի ա-մալընը, քէմալ խայալընը թէչքիլ էտէր, վէ հա-յաթըն քէնտիսինի էն զիյատէ ճէլպ էտէն սա-հէսինի ինթիխապ էտիպ օլ սահէտ մուվաֆֆաղ օլմաղա դարար վէրիր։

Պիր քէմալ խայալը իճատ էթմէքլիյէ մախսուս օլան իչպու գուտրէթ՝ ինսանընն խավվասը ֆարի-գասընտան պիրի տիր, եա՛նի ինսանը հայվանտան թէֆրիդ էտէն խասսիյէթլէրտէն պիրի տիր։ Բէն-տիսինէ ըէհպէր օլաճաղ պիր քէմալ խայալընա, հէտէֆինէ մալիք օլմայան կէնճ՝ տիւնեատա հիչ պիր չէյ պաչա չըզարամաղ։ Պէօյլէ պիր կէնճ տալղալար իւզերինտէ կեահ տէնիզին չէքիլմէ-սինտէն իլերի կերի սիւրիւլէն. կեահ տա տէ-նիզին տօլուպ գալգմասընտան դայալարա չարիը-լան տիւմէնսիզ պիր սէֆինէյէ պէնզէր։ Միւրա-ճա՛աթ էտէճէյի պիր հէտէֆ ի մագսուտը եօգ տըր։ Դուվվէտէն ֆի՛իլէ իխրաճ էտէճէք պիր ֆիքր ու թէսավվուրը օլմայրպ ահվալընն էլինտէ անճաղ պիր օյունճաղ տըր։ Մուգթէտիր օլուր իսէ եէթիչմէք խթէյէճէյի լիմանընն հանկիսի օլտըղընը պիլէ պիլ-մէյէրէք էօթէյէ պէրիյէ սիւրիւլէնիր։ Պու նէվ՝ 'էօմր հայվանլարա մախսուս օլան թապի՛ի 'էօմր տիր։ Օ պունտան տահա եիւքսէք պիր 'էօմրէ վագրֆ օլմատըղընտան, հիչ չիւպհէ եօգ քի պէօյլէ եաչամաղլըգ անա խօշ կէլիր։ Լաքին պու կիպի պիր 'էօմր՝ էօլիւմսիւզ բուհրն իչթիյագլարընը ասա-լա իգնա՝ էտէմէզ։ Ինսան դուվվէտէն ֆի՛իլէ իխ-րաճ էթմէյէ չապալայաճաղը պիր քէմալ խայալը-նա, պիր հէտէֆ ի ամալա մալիք օլմաղսա, եալը-նըզ ճէմ՛իյէթ ի պէչէրիյէյէ տէյիլ, անճաղ քէնտի-սինէ տաբի պիր պարը կիրան տըր։ Սէֆիլ սէր-կէրտան քէնտի հալինտէն զայրի մէմնուն վէ միւ-թէչէքի վէ ինսանլարա պուղզ էտիճի տիր։ Բէն-տիսինի գայբրըզ պագմաղլըգ ճէմ՛իյէթ ի պէչէրի-յէնին վազիֆէսի տիր տէյիւ զանն էտէր։ Տիւն-եանընն քէնտիսինին իչպու վազիֆէսինին իֆասընտա ասարը իհմալ կէօսթէրմէսինտէն տօլայը տա-բըլըգ կիւճէնիր։ Պու կիպիլէր ճէմ՛իյէթ ի պէչէ-րիյէնին սօղուգ վէ մուխթարալը ա՛զասը տըրլար։

Վէլաքին չուրասը ունուտըլմամալը տըր քի քէմալ խայալը, հէտէֆ ի ամալ թէչէքքիւլիւ գուվվէ ի միւթէխայիլէնին իչի տիր։ Գուվվէ ի միւթէխայիլ՝ 'ադլը սէլիմին զապթ ու իտարէսի ալթընտա պուլունմազսա, ինսանընն 'ադլի գուվ-վէթլէրինին էն սէրքէչի օլուր։ Ինսան հէյ՛էթ ու սուբէթինի մէրմէր իւզերինտէ հաքք էթմէյէ չա-պալայան ուսթատ պիլէ քէնտինին գուվվէ ի միւ-թէխայիլէսինէ կիւվէնմէզ։ Սէնէլէրճէ միւտտէթ 'իլմ ի թէչրիհ օգուտրդտան վէ հէյքէլթրաչլըգ սէն-'աթընընը էն ա՛լա նումունէլէրինի սապուրանէ պիր սա՛յ ու զայրէթլէ թէտգիգ ու միւթալա՛ա էթիքտէն սօնրա, քէնտինին ֆիքրինտէ օլան խա-յալը, թէսավվուրը մէյտանա կէթիրմէյէ պաչլար։ Պու մու՛ամէլէ վագտ՝ա խայալընն իչի իսէ տէ, 'ադլը սէլիմտէն թա՛լիմ օլունմըշ վէ տիւրիւսթ ըէյ ու մուհաքէմէտէն իրչատ էտիլմիչ օլան խայալընն իչի տիր։ Հաթթա քէնտիսինին իչպու տա՛իմի թէտ-գիգ ու միւթալա՛աթընա բաղմէն, սէն՝աթքեար վէ ուսթատ Պէլվէտերէնին Ապզոնընընը, եա՛նի էսքի զէմանընն էլեէվմ վաթիգան սալօնլարընը թէզեին էտէն օլ էմսալսըզ էսէրինին քէմալը իլէ ըէգապէթ էտէպիլէճէյինի կիւճ հալ իւմիտ էտէ պիլիր։

Էկէր ինսանընն հէյ՛էթ ի ճիսմանիյէսինի հաքք էթմէքլիք իչի իչիւն պու գատար տիգգաթ ու իհ-թիմամ լազըմ իսէ, էօլիւմսիւզ բուհրն պիլճիւմ-լէ քէմալաթ ը միւմքինէսինի թասվիր ու իրա՛է էտէճէք օլ քէմալ թէսավվուրընը վիճուտէ կէ-թիրմէք իչիւն նէ՛ գատար զիյատէ տիգգաթ ու իհթիմամա միւհթաճ իզ։ Էկէր հէյքէլթրաչընն, օյ-մաճընն հէր պիր քէմիյին, էթին, սինիրին թէչ-քիլաթընը թէտթիգ ու միւթալա՛ա էթմէսի քէնտ-տի զէմանընընն պինէրճէ նիւմունէլէրինին հիւսն ու լէթաֆէթինի թէֆթիչ ու թադտիր էյլէմէսի մուգթազի իսէ, հայաթըմզընն քէմալ գալըպ վէ նիւմունէսինի թէչքիլ էթտիյիմիզ զէման բուհրն գուվվէթլէրինի թէտգիգ ու միւթալա՛ա էթմէքլի-յիմիզ, Բապզըմզ Ցիսուսընն էօնիւնտէ կէօրիւլէն քէմալընն օլ 'աճիպ միսալընա իմթիսալ էթմէքլիյի-միզ նէ՛ գատար մուհիմմ տիր։ Էկէր պիր միւթէ-խայիլէ տէպտէպէլի արապալարը սօգագլարտա հա-րէքէթ էտէն պիր մալիլանընը, եախօտ 'էօմրիւ զէվգ ու էյլէնճէլէր իլէ կէչէն պիր սէֆափէրէսթի եախօտ զապթ օլունմազ հրրսը չանըյէ ճահ ու մէնէտտին էվճի ա՛լասընա եէթիչմիչ պիր տէվլէթ սահիպինի պիր մէշգ ու միսալ մագամընտա ինթի-խապ էթմիչ օլսա իտի, պու ինթիխապ պիր ըէսմ ուսթատընընն սօգագլարտա տիզիլէն ֆէնա վէ պի-չիմսիզ սէֆիլէրտէն պիրիսինի քէնտիսինէ նու-մունէ սէչմէսի դատար գուսուրը վէ միւնասէ-պէթսիզ պիր ինթիխապ օլուր իտի։ Պիզիմ քեա-միլ նիւմունէմիզ Բրիստոս տըր վէ պիզիմ քէմալ խայալըմզը անընն բուհրնա պէնզէտիյի նիսպէթտէ քեամիլ օլուր։

Պու կիւն գուլագլարընըզը տօլտուրմագ իսթէ-

տէյիմ հագիգաթ չու՝ տբր քի Իբրահիմեան մախսուսա նէ-մուռնէկէ հայուն սա՞իրէրէ խըտմէթ էնդէ-էջ կէտէրէնէ հայուն փբր։ «Արանըզտա պէօյիւք օլմադ իսթէյէն խըտմէթքեարընըզ օլսուն, վէ արանըզտա պիրինճի օլմադ իսթէյէն գուլունուզ օլսուն։ Նիթէքիմ Իպն իլ ինսան քէնտինէ խըտմէթ օլունմադ իչիւն տէյիլ, անճագ խըտմէթ էթմէք վէ ճանընը չօգ քիմսէյէր պէտէլինէ ֆիտիյէ վէրմէք իչիւն կէլտի։ Միւթէխայիլէ քէնտինին քէմալ նիւմունէսինի իշպու էսասի գա՛իտէյէ կէօրէ թէչքիլ էթմէսի իչիւն թա՛լիմ ու իտման օլունմալը տբր. Եօգսա հայաթըն հագիգի հէտէֆի մազսուտընա ասլա եէթիշմէզ իզ։

Ա. Պու մէս՞էլէյի նազարը ի՞թիպարէ պլբր ի-քէն սա՞իրլէրէ խըտմէթ 'էօմրիւնիւն պիրգի՛իլ նէյի իհթիվա էթտիյինի անլամամրզ մուգթազի տիր։ Պու չէյ՝ Բապպրմրզը 'պիր էմրի մրուպինի օլմա-տըզընտան կիւճ տէյիլ տիր։ Բէնտինին պիւթիւն 'էօմրիւ պու կիպի պիր հայաթըն պիր թէֆսիր ու իզահր օլտրգտան պաչտա, սէօզլէրի տախի հէր եէրտէ անբն թէֆսիրի տիր։ Տաղ իւզէրինէքի վա՛զ՝ հէյ՞էթիյլէ պու կիպի պիր 'էօմրիւն թա՛րիֆի սայբլա պիլիր։ Լաքին պու հայաթ պիզէ սա՞իր հիչ պիր եէրտէ Մատթ. պապ 25ին սօն զբսմընը թէչքիլ էյլէյէն սէօզլէրտէ օլտբզը դատար վազը՝ սուրէթտէ 'արզ էտիլմէմիչ տիր։ Օրատա պիզէ բուզի ճէզա վէ մուճէպինճէ ինսանլարէն մուհաքէմէ վէ հիւքմ օլունճաղլարը գանունլար թա՛րիֆ օլունույօրլար.

«Օ զէման Մէլիք սաղընտա օլանլարա խիթապէն՝ կէլինիզ. Է՛յ Փէտէրիմին միւպարէքլէրի, տիւնեանընը թէ՞սիսնէն պէրու սիզին իչիւն հազբրլանմբզ մէլէքիւթիւ միրաս ալբնբզ։ Զիրա ճբզտբմ պանա թա՛ամ վէրտինիզ. սուսատբմ պանա սու վէրտինիզ. զարիպ իտիմ, պէնի էվէ գապուլ էթտինիզ. չբպլաղ իտիմ, պէնի կիյտիրտինիզ՝ տէյճէք տիր։ Օ զէման սալինէր անա՝ Եա Բապպ սէնի նէ՞ զէման ճճ կէօրիւպ՝ պէլէտիք. Եախօտ սուսամբզ կէօրիւպ՝ սու վէրտիք. Վէ նէ՞ զէման սէնի զարիպ կէօրիւպ՝ էվէ գապուլ էթտիք, Եա չբպլաղ կէօրիւպ՝ կիյտիրտիք. Վէ նէ՞ զէման սէնի խասթա Եա հապստա կէօրիւպ Եանընա կէլտիք՝ տէյիւ ճէվապ վէրէճէքլէր տիր։ Մէլիք տախի անլէրէ ճէվապէն՝ Ֆիլհագիգա սիզէ տէրիմ քի՝ Մատամ քի պու էն էտնա գարնտաշլարբմբն պիրինէ էթտինիզ, պանա էթմիչ օլտընբզ՝ տէյճէճէք տիր։» Պուրատա բիւթպէ, Եախօտ սէրվէթ, Եախօտ չան ու չէրէֆ հազգընտա հիչ պիր սէօզ Եօգ տբր։ Ճինսէ Եախօտ քիլիսէյէ տա՞իր սէօզ Եօգ տբր, անճագ պիզէ սա՞իրլէրին իհթիյաճլարընը տէֆ՞ ու թէսվիյէ էթմէքլիյէ վազֆ օլունմբզ պիր հայաթ Եա՞նի, խըտմէթ հայաթը կէօսթէրիլիյօր։ Քէզալիք Ցակոբոս առաքեալը բիսալէսինին՝ պիրինճի պապընրն 27ինճի այէթինտէ՝ չէօյէ պույուրբմբ տբր. «Փէտէր Ալլահընն 'ինտինտէ փաք վէ լէքէսիզ տիյանէթ պու տբր, 'Եա՝նի եէթիմլէր իլէ տուլ գարբլարը մուզայագալարընտա զիյարէթ էթմէք, վէ քէնտի նէֆսինի տիւնեատան լէքէսիզ հբզ էթմէք տիր։»

Իչբէ 'խրիսթիյանա եազբչբը նիւմունէ հայաթը պու տբր։ Հայաթ՝ սաֆի ճիւրմ ու ճինայէթլէր քիրինտէն վէ լէքէլի տիւնեանընն ֆէսատլարընտան 'ար՝ օլան 'ագիֆ պիր հայաթ տէյիլ տիր. սաֆի Ալլահա 'իպատէթէ Եախօտ Քրիստոսա 'իման էթմէյէ վազֆ օլունմբզ պիր 'էօմր տէյիլ տիր. կէրչի պու օլ հայաթըն էասը տբր։ Պունլարընն հէվիսինին իւզէրինէ, էյի՛քի՝ իճրասընա վազֆ 'օլունմբզ, հէմնէվիմիզ օլան ինսանլարա իֆա՝ խըտմէթ մուխասսէս՝ պիր հայաթ տախի 'իլավէ օլունմալը տբր։ Պունը տախի 'իզզէթ ու ի՞թիպարա, մէտհ ու սէնայա վէ մինէթ ու չիւքրանա նա՞իլ օլարմ տէյիւ տէյիլ, անճագ Բապպրմբզը վէ գօնչումբզը քէնտիւէրիմիզ կիպի 'սէվտիյիմիզ սէպէպտէն իճրա էթմէլիյիզ։

ՄԷՎԱՏՏԸ ՄԻԻՆՏԷՐԻՃԷ

Պիր Գաթոլիք եպիսկոպոսընընն մէքթուպը Հ. Մ. Ա. 715
Գրալ՝ Ճօրճընն 'Եէմինի ,, ,, ,, 716
Ի՞ստինպուրկ գօնֆերանսը ,, ,, ,, 716
Նանլըզ պիր վաղ'իյէթ 718
Մինէթտարլըգ 719
Թա՛լիմ ու թէրպիյէնին պիրլիյի Մ. Մէնսէան 720
Էյի ատէմլերին հուզուրը Ե-սոս-ֆէ 724
Տինսիզլիք ինսան 'ագլընա մուզայիր տիր Վ. Բ. Յարոնեան Յովհաննէս 722
«Սէյնթ Փոլ Ինսթիթիութ» գօլէճինտէ տիպլօմա վէ միւքեռֆաթ թէվզի՛ի ըեսմի Սիմոն Վ. Քիւֆէլեան 723
'Ամնթապ Գրզլար Մէտրեսէսինին 50նճի սէնէ ի տէվրիյէսի Սուլհէ Յ. Պէրէֆէլեան 724
Ի՛անէ ի՞թասը իչիւն տա՛վէթ 726
Թեշէքքիւր Է. Մ. Պէյէլ 726
Շու՞ունթը սիյասիյէ 727
Քեամիլ Հայաթ խըտմէթ 'էօմրիւ (Իպթիտասը 744տէ) 731

Ա. Յ. ՊՕՅԱՃԵԱՆ ՄԱԹՊԱ'ԱՍԸ
ՅԻՆՃԱՆՃԻԼԱՐ ԵՕԳՈՒՇՈՒ